

Scinteia tineretului

Anul VI
Nr. 52 (275)
12 pagini — 3 lei
Simbătă
27 decembrie
1986

SUPLIMENT LITERAR-ARTISTIC

PENTRU BINELE PATRIEI ȘI POPORULUI ROMÂN

Acum, în finalul unui an și începutul altuia, ca întotdeauna, viața țării este marcată de preocuparea politică privind mobilizarea și reunirea tuturor energiilor naționale în vederea îndeplinirii sarcinilor și obiectivelor strategice stabilite de partid în perspectiva continuării procesului revoluționar de dezvoltare multilaterală a patriei socialiste. Firește, momentul are și dimensiunile unui bilanț, dar și ale unor deschideri spre viitor, mai ales ținând cont de faptul că ne găsim la cumpăna dintre primii ani ai noului cincinal — etapă hotărâtoare pentru realizarea unor proiecte cutezătoare, menite a ne ridica patria pe trepte mai înalte de civilizație și progres. Tocmai în acest sens, evenimentele politice desfășurate în această lună au pus în evidență acea trăsătură deosebit de pregnantă a politicii partidului, de convocare la acțiunea de elaborare, fundamentare și transpunere în practică a marilor hotărâri referitoare la destinul României, al întregului popor, al tuturor categoriilor de oameni ai muncii. La loc de cinste, după cum se știe, se află Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, apoi lucrările Marii Adunări Naționale, precum și forumurile democratice care au reunit reprezentanții oamenilor muncii din industrie și agricultură, practic din toate domeniile de activitate.

Strălucitele cuvântări rostite de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU cu aceste prilejuri, înseși dezbaterile ce au avut loc, au relevat ca o preocupare primordială, garanție a succesului preconizat pentru eforturile întreprinse, necesitatea mobilizării și punerii în valoare la cote superioare a tuturor energiilor creatoare ale națiunii, a tuturor resurselor materiale și umane de care dispunem. Experiența din acest an a dovedit că se poate, s-ar fi putut obține rezultate și mai bune dacă această problemă și-ar fi găsit soluții practice mai apropiate de nivelul exigențelor. Cit privește hotărârea unanimă de a face totul, așa cum a cerut secretarul general al partidului, pentru a dobîndi în anul următor succese mai mari în muncă, în creație, ea vizează rezolvarea unor probleme esențiale, cum ar fi noua calitate a muncii, eficiența economică superioară, promovarea mai fermă a noului, introducerea pe scară mai largă în producție a cuceririlor științei și tehnicii, practic, vizează materializarea tuturor atributelor care definesc conceptul de dezvoltare intensivă — concept care pe plan politic și ideologic, dar și economic și social, desemnează noua etapă de dezvoltare în care se află România socialistă.

Problemele globale pe care trebuie să le rezolvăm în perioada următoare sînt probleme ale fiecăruia dintre noi, în măsura în care ele reclamă răspundere față de destinele țării, față de interesele vitale ale poporului român. Îndemnul și chemările secretarului general al partidului de a munci mai bine, cu o eficiență sporită, sînt chemări, așadar, la abnegație și devotament, la spirit de înaltă responsabilitate pentru ca fiecare să-și facă datoria cum se cuvine, să-și intensifice contribuția la bunăstarea și progresul nostru general. Climatul profund democratic ce marchează viața societății socialiste românești, atît de elocvent evidențiat și de această perioadă care ne mai desparte de începutul noului an 1987, este de natură să stimuleze spiritul de inițiativă și participare al tuturor oamenilor muncii, hotărîrea fermă de a ne pune întreaga energie în serviciul intereselor fundamentale ale țării, pentru îndeplinirea deplină a idealurilor comuniste de muncă și viață pe care ni le-am asumat.

Clarviziunea, spiritul științific care au ilustrat cuvântările rostite de secretarul general al partidului la forumurile democrației noastre muncitorești și revoluționare, de partid și de stat, au conturat și mai pregnant adevărul cardinal potrivit căruia depinde de noi să îndeplinim ceea ce ne-am propus, să concretizăm marile opțiuni și proiecte stabilite. Dispunem de tot ce este necesar în această privință, încrederea în posibilitățile, în capacitățile noastre creatoare fiind un factor decisiv pentru a obține rezultatele scontate. Strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, ca întotdeauna, noi toți, întregul popor, acționăm și vom acționa pentru dezvoltarea continuă a patriei socialiste, bunăstarea poporului român, pentru a ne ridica viața și munca pe trepte mereu mai înalte, pe coordonatele civilizației și progresului.

Desen de VICTORIA ARGINT

CĂTRE REPUBLICĂ

În prag de iarnă țara se-mbracă-n
sărbătoare
Sub plopuma zăpezii, statornic, crește
griul
Și-n horbota carpată se-nalță cu
vigoare
Un imn de veselie, precum albastru,
riul
Iși deapănă spre poale lucrile
senine
Și-n iarna românească se-aude
plugușorul
Doinind, din vremi de luptă, voința
de mai bine
Îmbrățișind, cu țara, și cîntecul
și dorul
Republică iubită! noi te slăvim
ferice

Pentru copilăria, curată, ce-o
trăim
Și sîntem, laolaltă, ai tăi copii
și fiice—
Făuritori, de-a-ntregul, a tot ce
biruim
Și creștem precum țara, rodind,
în temelii,
Urmind Conducătorul, Partidul.
Sîntem, iară,
În vatra caldă a scumpei și
dulcei României
Lumină-ntraurită, în patria
solară.

MARIA COMAN
elevă, Școala generală nr. 150, București

PROCLAMAREA REPUBLICII

moment de însemnătate istorică în transformarea revoluționară a societății noastre

Hărăzit a fi predecesorul anului ce urma să încheie un secol de la revoluția din 1848, moment memorabil în istoria luptei de eliberare socială și națională a poporului român, anul 1947 a marcat desăvîrșirea victorioasă a transformărilor democratice și crearea condițiilor de trecere la etapa socialistă a revoluției.

La 30 decembrie 1947 a fost abolită instituția monarhică, ultima frînă în calea progresului economic și social deplin al României, țara noastră fiind proclamată Republică Populară. Se înfăptuiau astfel idealurile republicane pentru care militaseră decenii de-a rîndul patrioții cei mai luminați ai țării noastre, care vedeau în republică acea formă de stat în care, după expresia lui Nicolae Bălcescu, „poporul va fi suveran, adică stăpîn pe sineși”.

Actul proclamării republicii la 30 Decembrie 1947 a avut un scurt dar dens prolog în perioada dintre Augustul revoluției victorioase și finele anului 1947, timp în care lupta de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă a maselor populare din România s-a dezvoltat într-o luptă pentru democrație și socialism.

Se impunea în mod obiectiv, ca o cerință a dezvoltării țării noastre pe calea socialismului, abolirea monarhiei și realizarea concordanței dintre conținutul puterii muncitorești-tărănești și forma de stat. Acest imperativ istoric, formulat încă în 1848 și reafirmat de făuritorii Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, a fost îndeplinit la 30 decembrie 1947, cînd monarhia a fost înlăturată și s-a proclamat Republica Populară Română.

Proclamarea republicii la 30 Decembrie 1947 a reprezentat, deci, o treaptă importantă în desfășurarea proceselor revoluționare începute la 23 August 1944, momentul preluării în întregime a puterii de stat de către clasa muncitoare și aliații săi, condiție sine-qua-non a trecerii la revoluția și construcția socialistă.

Sintetizînd factorii care au

determinat schimbarea revoluționară de la 30 Decembrie 1947, Proclamația Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a Guvernului, publicată la 31 decembrie 1977 cu prilejul aniversării a trei decenii de la instaurarea Republicii, arăta că: „30 Decembrie, ziua instaurării Republicii, a marcat trecerea la o

dit a fi cei mai rodnici din întreaga istorie a României. Vastul proces innoitor al profundelor transformări pe toate planurile, materiale și spirituale, ale societății românești contemporane au fost cu strălucire sintetizate în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al III-lea Congres al oamenilor muncii: „În anii socialismu-

producția agricolă de peste 4 ori”.

Datorită transformărilor structurale înfăptuite în anii revoluției socialiste, marilor realizări obținute în toate domeniile de activitate, România de azi se bucură de un prestigiu internațional neatins nicînd în trecut. Republica Socialistă Româniea de astăzi este o țară liberă, inde-

către Congresul al XIII-lea al P.C.R. a unor programe îndrăznețe și de mare însemnătate pentru trecerea țării noastre la un nou stadiu al evoluției sale, acela de țară socialistă mediu dezvoltată. Noua revoluție tehnico-științifică, noua revoluție agrară, ambele concepute de tovarășul Nicolae Ceaușescu, dezvoltarea intensivă și la un nivel calitativ superior a tuturor sectoarelor de activitate sînt astfel principalii piloni în realizarea unei noi calități a muncii și vieții.

În strînsă concordanță cu marile transformări din viața economică și socială a țării a evoluat și puterea de stat republicană. Victoria noilor relații de producție, socialiste, în toate sectoarele activității economice și lichidarea odată cu aceasta a oricărei exploatare și asupririi, România a fost proclamată, pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea al P.C.R., la 21 august 1965, Republică Socialistă, iar în martie 1974 tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost investit cu înalta răspundere de cel dintîi președinte al Republicii Socialiste România. S-a deschis astfel o nouă etapă în dezvoltarea statului socialist în direcția perfecționării sale și mai ales a extinderii și aprofundării participării maselor largi de cetățeni la dezvoltarea, adoptarea și aplicarea principalelor hotărîri de politică internă și externă ale guvernului. Statul democrației muncitorești revoluționare, rezultat al acestor transformări, reprezintă în plan teoretic și practic o fază superioară în dezvoltarea statului socialist.

Aniversăm 39 de ani de la proclamarea republicii în România. Suprema cinstire pe care o aducem acestui eveniment este munca noastră tot mai rodnică pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea al P.C.R., întărirea unității întregului popor în jurul partidului și a strălucitului său conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cheazăsigur a înălțării Republicii Socialiste România pe noi culmi de progres și civilizație.

dr. GHEORGHE TŢUŢI

nouă etapă, superioară, în amplul și complexul proces al luptei clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii sub conducerea partidului, pentru răsturnarea regimului burghezo-moșieresc și cucerirea puterii politice și economice în stat, pentru transformarea revoluționară a societății românești”.

Anii Republicii — 39 la număr — îndeosebi anii de cînd în fruntea țării, ca președinte al acesteia, se află tovarășul Nicolae Ceaușescu s-au dove-

lui, în mod deosebit în cei peste 20 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, țara noastră a cunoscut mari transformări economico-sociale. Orașele și satele patriei noastre au căpătat o înfățișare nouă, asigurînd condiții tot mai bune de viață pentru toți cetățenii patriei. România se înfățișează azi ca o țară industrial-agrară în plin progres. Producția industrială este în 1986 de 111 ori mai mare față de 1944, iar

pendentă și înfloritoare, cu înaltă autoritate și cu prietenii pe toate meridianele, respectată și apreciată pentru realizările sale interne ca și pentru prezența deosebit de activă și dinamică pe arena internațională, pentru cuvîntul chibzuit, realist și ferm pe care-l aduce la soluționarea problemelor ce confruntă comunitatea mondială, iată drumul parcurs de țara noastră în anii glorioși ai Republicii.

Această uriașă dezvoltare a făcut posibilă adoptarea de

Izvor de împliniri

Cu viața sprijinită în lumină
E patria mai roditoare-n vreme
Punînd în fructe soarele să țină
Un adevăr nepieritor de steme.

Se-adună seva-n dreaptă rinduială
Pentru întregul patriei pămînt
Că n-am durat nimic la repezeală
Și stelele în rădăcini ne sînt.

Republica-i cuvîntul fără pată,
Tezaurul istoriei întregi
Și dacă-i simți cuprînderea curată
Cu inima și fapta o-nțelegi.

Să fii aici și să privești spre mîine
În casa împlinirilor firești
Seninul păcii să sclipească-n piine
Spre creșteri comuniste românești

Ne-ntruchipăm în marea unitate :
Partid și țară un imens izvor
De împliniri ce viața ne străbate
Dintr-un înalt nestins de tricolor

PAVEL PEREȘ

Cinstire ție, Republică

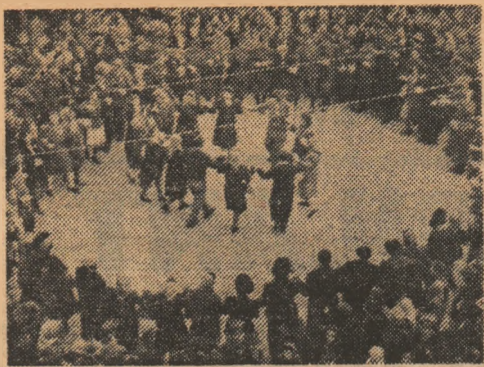
Cu fiecare gînd, cu fiecare faptă
Îți înălțăm privirea ta spre soare,
Cu fiecare braț, cu fiecare șoaptă
Îți dăruim pe frunte lumină cu ardoare ;

Cu fiecare zi, cu fiecare ceas
Noi stăm de veghe sorții de izbîndă,
Cu fiecare dor, cu fiecare pas
Îți aducem mulțumire-adîncă ;

În fiecare trup, în fiecare crez
Este-o-ingemănare de vise, o splendoare,
În fiecare bob, în fiecare rod, tu vezi,
cum ctitorim azi noul, durăm din floare floare ;

Te-mpodobim cu viața, tihnită ce se-nalță
Spre lumini eterne, pentru pace-n lume,
Îți dăruim din trupul nostru-un trup cu viață
Și crezul în iubire, spre cinstirea ta anume !

HORVATH DEZIDERIU

REPUBLICA, DIMINEAȚA ÎNȚIA

REPORTAJ —
DOCUMENT

de CORNEL BRAHAȘ

Monarhia a fost înlăturată pentru totdeauna din România fără ciocniri și vărsări de sînge, regele fiind pus în situația să înțeleagă că aceasta este voința poporului și că orice încercare de împotriva este sortită eșecului. Deși, la sfîrșitul anului 1947, monarhia și elementele care o mai sprijineau nu mai dispuneau de nici un suport social și politic pe care s-ar fi putut sprijini, fiind practic izolate și cu o bază economică puternic zdruncinată, forțele revoluționare sub conducerea P.C.R. și-au sporit vigilența luînd serioase măsuri de prevedere pentru eventuale situații cînd regele ar fi încercat să-și mențină tronul prin acțiuni de forță. Există posibilitatea ca, pentru salvarea tronului, regele să facă uz de prerogativele sale de șef al statului și comandant suprem al armatei. Putea apela în același timp și la sprijinul cercurilor străine, imperialiste. Trebuia prevăzut minuțios totul pentru a exclude orice posibilitate de împotriva a forțelor reacționare.

Astfel principalele puncte strategice din Capitală și provincie — telefoanele, poșta, radiodifuziunea, întreprinderi și amenajări importante ca poduri și tuneluri — au fost puse sub pază. S-au luat măsuri pentru neutralizarea unităților de gardă regală — la 30 decembrie 1947 ofițerii batalionului de gardă au fost consemnați în cazarma Regimentului 3 Care de luptă — și pentru asigurarea pazei palatelor regale de către ofițeri, subofițeri și ostași credincioși puterii populare. Din ziua de 27 decembrie 1947 mai multe unități au fost puse în stare de alarmă și pregătite pentru a zădărnici — în cazul în care s-ar fi produs — încercările de rezistență ale cadrelor monarhiste. Organizațiile de partid și de masă precum și gărzile muncitorești înarmate au fost mobilizate primind sarcina de a asigura securitatea membrilor guvernului și a celorlalți fruntași și demnitari politici precum și a sediilor de partid etc.

Nu mult după abdicarea regelui, în după-amiaza zilei de 30 decembrie 1947, a avut loc ședința Consiliului de Miniștri unde președintele Consiliului de Miniștri, Dr. Petru Groza, a dat citire actului de abdicare. Tot atunci s-a adoptat o Proclamație a guvernului către popor și s-au făcut propuneri pentru constituirea unei instituții republicane, propuneri ce urmau a fi supuse dezbaterii Adunării Deputaților. (Traian Reu).

Nimeni nu putea spune că a fost vorba de un deznodămînt imprevizibil...

Cu multe luni înainte de sfîrșitul anului 1947 se cam întrevădea ceea ce avea să se producă pe plan intern — fără să se știe însă, cu precizie, cînd... Conflictul dintre Guvern și Coroană luase treptat o formă acută, incit el se profila destul de limpede în ochii oricărui cetățean atent la ce se petreceau în jurul lui. În fond era vorba de opoziția Palatului în majoritatea inițiativelor guvernamentale, atitudine concretizată în binecunoscuta „grevă regală”, potrivit căreia monarhul își manifesta refuzul de a contrasemna — de a sancționa, potrivit prevederilor constituționale de pe atunci — legile ini-

țiate de guvern și votate în Parlament. Linia generală de apreciere a situației se contura potrivit ideii reflectate de condițiile de atunci care îngăduiau presupunerea că monarhul nu s-ar mai înapoia în țară, după călătoria întreprinsă în Anglia la sfîrșitul acelei toamne.

Și totuși a revenit. Ipoteza rămîinerii regelui în străinătate era ventilată și de unele organe de presă, dat fiind că anumite glasuri politice exprimaseră mai mult sau mai puțin voalat această pseudoprofeție..

Nimeni nu putea spune deci că atunci a fost vorba de un deznodămînt imprevizibil. Dimpotrivă, mai toată lumea întelesese că la această formulă se va ajunge în cele din urmă.

Un clocot începuse, prin urmare, să se resimtă în întreaga țară. Personal am înregistrat și eu pulsul opiniei publice în rîndurile pe care le-am semnat ca redactor la ziarul „Poporul”, potrivit unei viziuni de ansamblu ale acelor momente. Pe atunci făceam parte și din cabinetul ministrului Educației Naționale, poziție în cadrul căreia cunoșteam pe lîngă amănuntele politice și comentariile externe ale acțiunilor desfășurate în țară la noi.

Ziua de 30 decembrie 1947 se poate spune că a constituit deci, o răscruce în istoria poporului român deoarece, acele ore cenușii ale unei dimineți bucureștene ușor încetosate și cu burniți intermitente aveau să deschidă calea desfășurării viitoarelor înfăptuiri în România anilor următori. (Ernest Verzea).

Dimineața a început obișnuit...

Eu eram șef de vînzare la societatea de difuzare a presei RAPID. Distribuim presa literară, presa în general: **Momentul, Îndreptarea, Dreptatea, Națiunea** etc.

La servici plecam noaptea, în jurul orei 2,30, pentru a ajunge acolo unde mi-era locul în jurul orei 3,30. Eram primul ajuns, după tipografi. Aveam astfel avantajul că aflam printre primii evenimentele principale care apăreau în presă. Vremea era neguroasă, un fel de burniță, mi-aduc aminte de toate astea cu precizie. Bucureștii încă nu se trezise. Primul lucru pe care l-am făcut cînd am știut cam ce va fi, a fost acela că i-am dat telefon soției. După terminarea misiunii am asistat la manifestările de bucurie din Piața Palatului și Piața Unirii. Ziua începuse aparent obișnuit dar luase apoi o cotitură istorică. (Victor Nicolae).

Lucram la Uzinele „Malaxa-23 August”, unde eram secretarul celui P.C.R. din secția mecanică, răspunzînd și de activitatea organizației U.T.C. ale cărei munci

politico-ideologice și revoluționar-creatoare constituiau un bun exemplu pentru celelalte organizații democratice de masă din uzină.

La 30 decembrie 1947, ca și în celelalte secții și în secția noastră, mecanică, unde eram maestru, s-a ținut un miting cu care prilej am arătat, împreună cu tovarășul muncitor Tănase Evghenie care a vorbit în numele uteciștilor, că vom purcede la făurirea unei vieți noi. Atmosfera generală era aceea de mare bucurie pentru că avusesse loc abolirea monarhiei. În sala cea mare de festivități s-a desfășurat apoi o amplă manifestare uzinală în cadrul căreia au luat cuvîntul președintele sindicatului, tov. Stroie D., precum și secretarul organizației P.C.R. pe fabrică, tov. Bulei Al., care a evidențiat înfăptuirea cu succes a acestui deznodămînt — Republica.

În urma acestei victorii politice activitatea noastră s-a putut concentra pentru trecerea noastră de la vechea producție de armament la aceea de pace: locomotive, vagoane, motoare. Pe plan individual mulți dintre fruntașii uzinei au fost promovați în munci de răspundere. În comunele din Ilfov unde muncitorii din uzina noastră reparau ustensilele agricole ale țărănimii s-a desfășurat de asemenea cu succes acțiunea de lămurire a țărănimii despre vremurile noi, despre înfrățirea dintre muncitorii și țărani în cadrul fericit al noii forme de Stat — Republica. (Gheorghe M.I. Câmpeanu).

Soarta proprie în mîini proprii

În cadrul aceleiași zile, 30 decembrie 1947, în jurul orei 19,00 a avut loc sub președinția deputatului Mihail Sadoveanu, ședința extraordinară a Adunării Deputaților care a constințat abolirea monarhiei și a votat legea pentru constituirea statului român. În primul Prezidiu al Republicii au fost aleși, pe baza propunerii guvernului: Constantin Parhon — care a devenit și primul președinte al Prezidiului Republicii —, Mihail Sadoveanu, Ștefan Voitec, Gheorghe Stere, Ion Niculi. În cursul aceleiași zile Prezidiul Republicii l-a însărcinat pe Dr. Petru Groza cu formarea noului guvern, în componența căruia au intrat reprezentanți ai Partidului Comunist Român, Partidului Social-Democrat, Sindicatelor, Frontului Plugarilor, Uniunii Populare Maghiare și organizațiilor obștești și democratice hotărîte să militeze pentru construirea orînduirii socialiste. (Traian Reu). **Proclamația guvernului către popor:**

Muncitori, Țărani, Intelectuali, Soldați, Subofițeri, Ofițeri, Cetățeni și Cetățeni ai României!

Regele Mihai I a abdicat astăzi de la tron. În actul de abdicare, semnat astăzi la 30 decembrie 1947, constată că „în viața Statului român s-au produs în ultimii ani adînci prefaceri politice, economice și sociale care au creat noi raporturi între principalii factori ai vieții de Stat”.

În fața acestei situații, în deplină înțelegere cu factorii de răspundere ai țării, regele consideră că „instituția monarhică nu mai corespunde actualilor condițiuni ale vieții noastre de Stat, ea reprezintă o piedică serioasă în calea dezvoltării României”. Astfel poporul român a dobîndit libertatea de a-și clădi o formă nouă de Stat — Republica Populară.

Eliberat în 1944 de sub jugul cotropitorilor hitleristi și al slugilor lor din țară poporul român și-a luat soarta în propriile mîini (...). (1). **Legea nr. 363 pentru constituirea Statului Român în Republica Populară Română.**

Art. 1. Adunarea Deputaților ia act de abdicarea regelui Mihai I pentru el și urmașii săi.

Art. 2. Constituția din 1866 cu modificările din 29 martie 1923 și celea din 1 septembrie 1944 și următoarele se abrogă.

Art. 3. România este Republică Populară. Denumirea statului român este „Republica Populară Română” (R.P.R.).

Art. 4. Puterea legislativă va fi exercitată de Adunarea Deputaților pînă la dizolvarea ei și pînă la constituirea unei adunări legislative constituante care se va face la data ce se va fixa de Adunarea Deputaților.

Art. 5. Adunarea Constituantă va hotărî asupra noii constituții a Republicii Populare Române. (...). (2). **Mesajul Guvernului cu prilejul proclamării Republicii.** Cetățeni,

Anul care s-a scurs își are locul lui bine stabilit sub semnul unor mari greutăți obiective pentru regimul nostru, pentru poporul muncitor, el marchează schimbări profunde economice, politice, sociale și transformări adînci în viața noastră de stat, cuceriri de mare însemnătate pe calea dezvoltării democrației noastre populare. Cei doi ani de seceță ce au urmat distrugerilor războiului au supus poporul român la suferințe și nevoi extraordinare, la un aspru examen al nivelului conștiinței sale civice. Această situație a verificat în același timp și calitățile de conducere, organizare și mobilizare ale regimului nostru.

Astăzi putem afirma că acest examen noi l-am trecut cu succes. Numai prin voința și muncă încordată a poporului român și a guvernului său, numai prin închegarea unui front larg (...) noi am putut face față acestor încercări. (...) Încheiem un an de mari greutăți, dar și de mari realizări. Avem multe de înfăptuit și ne este clar că nu putem înfăptui nimic fără muncă intensă și luptă hotărîtă împotriva celor ce stau în calea dezvoltării țării noastre.

Noi avem încredere nestrămuită în forțele innoitoare ale

luptei pentru consolidarea și dezvoltarea democrației noastre populare, a asigurării suveranității și independenței Republicii noastre Populare, Patria celor ce muncesc, împotriva tuturor celor care ar încerca să se atingă de ea. Suntem siguri că vom izbui. Uniți cu toții vom merge din victorie în victorie. (3).

Ziua a fost pe măsura așteptărilor unui întreg popor...

În 1947 făceam parte din rîndurile Tineretului Progresist, fiind totodată șeful clasei mele la Liceul industrial din Craiova, precum și președintele comitetului pentru asigurarea hranei școlare. Ziua proclamării Republicii Populare Române am primit-o cu entuziasm, atît cadrele didactice cit și elevii școlii noastre, organizînd împreună o manifestare cultural-patriotică, după care ne-am deplasat cu toții în fața Palatului administrativ al Prefecturii, continuînd să ne manifestăm bucuria împreună cu masele de cetățeni adunați acolo în acest sens. S-au pronunțat cuvîntări infocate și s-a incins hora într-o atmosferă de bucurie generală. În acel sfîrșit domol de decembrie 1947 vremea era cenușie dar soarele care răsărise în inimile noastre ne lumina puternic conștiințele.

Pentru cinstirea acestui eveniment istoric s-au desfășurat apoi, în zilele următoare, diverse întreceri sportive (gale de box etc.), acțiuni culturale-patriotice. De cite ori mă întorc cu gîndul spre acea zi memorabilă îmi apar în minte și chipurile acelor profesori progresiști care ne îndrumau pașii tineri spre viața cea nouă care căpătase acum un cadru ideal pentru devenirea ei — Republica. (Nicolae Covaci).

După exemplul tatălui meu care a fost ceferist m-am angajat și eu, de timpuriu, ca muncitor la Revizia de vagoane București-Mărfuri. Cînd am împlinit vîrsta de 18 ani mi-am dat adeziunea la P.C.R. iar cînd după aceea, la 15 iulie 1946, am fost primit în rîndurile partidului.

Participam în mod frecvent la manifestările prilejuite de alegerile din 1946, vîndeam reviste și ziare pe stradă sau desfășuram, pe diverse căi, o propagandă intensă în favoarea regimului nostru democrat-popular.

Ziua de 30 Decembrie 1947 m-a găsit astfel și pe mine pregătit pentru începerea unei vieți noi. Pot spune că atunci a fost o declanșare deosebită de entuziasm. Activiștii de partid ne-au vorbit despre importanța clipelor pe care le trăim, iar la rîndul nostru am lămurit pe alții asupra filei de istorie pe care poporul nostru o scria în acea zi măreață. Zi care a fost, pot spune din toată inima și sufletul meu, pe măsura tuturor așteptărilor unui întreg popor, poporul nostru muncitor care merita, la rîndul lui, datorită noilor sale aspirații, din plin această zi. (Ioana Radu).

¹⁾ „Monitorul oficial”, partea a III-a, nr. 33 din 20 ianuarie 1948;

²⁾ „Monitorul oficial”, partea I, nr. 300 bis, din 30 decembrie 1947;

³⁾ „Proclamația R.P.R.” „Societatea națională de editură și arte grafice” „Dacia Traiană”, Buc., 1948.

1986

1987

CRONICARII NOȘTRI VĂ PROPUN UN BILANȚ

Înainte de a ataca „subiectul”, să ne lămurim ideea de „an literar”. Nu e o bagatelă: cea care înneacă această realitate poartă vina lacunelor grave din recapitulările finale de bună credință și permite injuștițiilor să se adăpostească în spatele unui alibi. Articolele de sinteză, „dările de seamă”, „panoramele” se scriu și se publică în ultimul număr al revistelor sau în primele numere din noul an. Ele iau în discuție cărțile în a căror casetă tehnică figurează anul (1986, să zicem) care s-a încheiat. Criteriul datelor aritmetice funcționează ca un criteriu suveran. Se recunoaște adesea că anul calendaristic încheiat nu epuizează anul editorial și că acesta se prelungește, ca o falie tectonică dedesubtul alteia, în „incadratura” noului an (calendaristic și editorial), dar cărțile care apar după consumarea scurtului moment rezumativ și în formă de vechiul an (calendaristic și editorial) rămân pe dinafara oricărei priviri recapitulative anuale.

De ce această anomalie atita vreme cit am căzut cu toții de acord (un acord unanim!) că anul editorial nu se supra-pune anului calendaristic? Pentru că noi confundăm încă anul literar cu anul editorial. În sintezele finale vorbim exclusiv despre cărțile tipărite, ne concentrăm deci atenția asupra materiei care constituie specificul anului editorial. Firesc ar fi să vorbim despre cărțile puse în discuție, indiferent de datele din caseta tehnică — după acestea, târzi precum *Proza românească de azi*, de Cornel Ungureanu și *Vară țirzie*, de Constantin Stan (în de 1985, dar ele au apărut și au fost comentate în 1986 —, sau care ar fi meritat să provoace interesul criticii, dar au avut de suportat (intimplător sau ca „din intimplare”) tăcerea; despre „temele” și „problemele” care au obligat la reflecție, au incitat la dialog și au hrănit polemica; despre tendințele innoitoare sau „retro”; despre „insurecția” și „resurecția” unor structuri motrice, simbolice, metaforice, global spus, stilistice și despre alunecarea altora în penumbră; despre debuturile de excepție, nu numai prin intermediul cărților, dar și al revistelor; despre criticii care își exercită prerogativele sistematice într-o revistă anume și ale căror articole ar putea fi retipărite la sfârșitul fiecărui an calendaristic în volum; despre modul euforic, neutral, reticent, problematizant în care au fost „timbrate” aniversările și comemorările literare; despre eforturile promoțiilor, generațiilor, școlilor și direcțiilor de a-și păstra identitatea și de a-și nuanța fizionomia, de a conviețui în echierul literar-artistic contemporan și de a se solidariza în întimpinarea idealului, integrator, de propagare a culturii române; despre fenomenul literar în ansamblu, cu grijă maximă pentru liniile predominante ale hărții, dar fără a neglija nuanțele, „petele de culoare”, detaliul

promițător de substanță. Criteriul reprezentativității editoriale trebuie înlocuit cu criteriul, mai suplul, al reprezentativității efective creative. Caracteristicile unui an literar (și, într-un sens mai larg, cultural) le dă dinamica de idei și de forme, de nume și de opere, de substanță vie a întregului peisaj, cu aparențele și ascunzăturile sale. A vorbi despre un an literar înseamnă a vorbi despre starea fluxului vital al literaturii naționale într-o perioadă determinată.

Dacă acceptăm această concluzie, vom putea observa că, în 1986, acul busolei literare a început să se deplaseze încet, dar ferm spre „nordul” unei noi clasicități. În proză, dar mai ales în poezie, tînde să revină frumusețea armonioasă, rod al mimesisului și purtătoare de funcție cathartică.

Ultimul val experimentalist s-a ridicat

lescu) sau care sînt colegi de „generație și creație” ai autorului (Paul Dugneanu, Ioan Buduca și alții) amendează întîrzierea excesivă a autorului în etapa virtuozității demonstrative. S-a spus sau s-a dat de înțeles că nu acesta e romanul „așteptat”, dar fără ca „de-ce-ul” necesar să fie rostit și rezolvat. Adevărul e că se aștepta ca tînărul romancier să-și valorifice experiența de experimentalist într-o construcție epică temeinică și echilibrată, care, în loc de a ignora sau bagateliza datele romanului „tradițional”, să le redescopere după ce le-a parodiat. Se aștepta, din partea lui, să adapteze noile achiziții tehnice la specificul genului. S-ar putea ca nu tuturor comentatorilor pe care i-a decepționat acest roman să le placă străduința de a desluși cauza ultimă a nemulțumirii noastre comune, dar trebuie să spunem

care se citesc ele înseși în versurile lor, lirismul, melancolia și bucuria de a fi, precum și expresia sugestivă și cristalină; deci frumusețea în înțelesul clasic al cuvîntului. Se adună sub acest semn cîteva din cărțile „optzeciștilor”: *Schiță de autoportret*, de Mariana Codruț, *Vedere din poem*, de Nastasia Maniu, *Repetiție zilnică*, de Elena Ștefci și, cu valoare de performanță pentru noua clasicitate spre care tînde poezia pe care o numim azi „tînără”, în *Așteptarea cometei*, de Traian T. Coșovei. Aceștia li se alătură două cărți de poezie ale „promotiei '70”: *Achene zburătoare*, de Grete Tartler și *Doar lumina deasupra*, de Lazăr Lădaru, amîndouă de o clasicitate discretă și profundă, caracteristică macrostilului pe care îl „împărtășesc” autorii.

Se observă fără dificultate că nu puțini poeți „optzeciști” se eliberează de obsesia cotidiană, ca de o povară sinifică, pentru a se putea deschide omnescului etern. Ieșind din cercul de fier al sarcasmului, care blochează spiritul în unidimensionalitate, ei își oferă posibilitatea complexității, înainte de toate psihologice. Și s-ar putea ca această deschidere să mai comporte o consecință: așezarea citadinilor față în față cu natura. Deja, după primele „întîlniri”, sucurile vegetale au început să se insinueze în țesătura poemelor.

Pe măsură ce se „des-fac” din carcasa în care se blindaseră, „optzeciștii” (nu mai puțin prozatorii ca poeții) se descoperă în consonanță, dacă nu cumva în „unisonanță”, cu scriitorii promoției '70. Dacă această apropiere se va adînci, e probabil că, din perspectiva sfîrșitului de secol, ei vor fi văzuți ca formînd o singură generație.

Cum a privit critica alunecarea spre o nouă clasicitate a scriitorilor tînari, care, pînă mai ieri, vedeau în ideea de „clasic” o ocară? Deși multe din cărțile care exprimă fenomenul au apărut spre sfîrșitul anului și încă n-au fost comentate, se poate vorbi de o atitudine aproape... armonioasă. S-au postat în expectativă nu numai criticii care se îndoiesc de utilitatea experimentului, dar și cei care teoretizează posibilitatea opereii ca experiment continuu. Cu toții par a aștepta ca apele să se aleagă de la sine. Și totuși, și unii și alții au „trădat” măcar o dată tăcerea pe care și-au impus-o: primii, cu elogiul pentru romanul lui Constantin Stan, ceilalți, cu rezerve pentru cel al lui Mircea Nedelciu. Aceste elogi și rezerve exprimă același dor de clasicitate.

Dintr-un unghi nesentimental și nepartizan, tendința spre o nouă clasicitate a fenomenului literar românesc apare ca evidentă; spre o nouă clasicitate, căci performenței ei fructifică în ideea de penitență tot ceea ce au experimentat și probat ei înșiși și colegii lor nu demult.

Constantin Sorescu

Spre o nouă clasicitate

în aer sub presiunea curenților „submarini” ai vieții literaturii, a strălucit fericit și derutant cîteva clipe și, în momentul în care țipetele de admirație și țipetele de consternare se bruiau reciproc, s-a lovit de țărnuț de neclintit al marii literaturi și s-a risipit printre proeminentele lui, răcorindu-l. Încă o dată au fost puse la încercare capacitatea limbii române de a se modela în „figuri” insolite, inimaginabile nu cu mult timp în urmă, și capacitatea literaturii române de a răspunde pozitiv stimulilor regenerativi. Prin natura lucrurilor, conform adică dialecticii, verificate în timp, a transformării organismului literar, faza „încercărilor de laborator” a ajuns, după apogeul din anii trecuți, în punctul ei „mort”. Există niște margini, îngăduite și aproximative de necesitățile innoirii, ale experimentului artistic și orice depășire a lor se plătește. Primirea reticentă sau neocolit negativă pe care au făcut-o ultimului roman al lui Mircea Nedelciu, *Tratatament fabulariu*, criticii care și-au făcut un titlu din pleoștea pentru inovație (Nicolae Mano-

că doream o dovadă cu valoare de performanță a unei noi clasicități. Altminteri, proza anului literar 1986 reprezintă această vîrstă prin două argumente care se cuvin reținute: *Scrisoare către anii mici*, de Aurel Antonie și *Vară țirzie*, de Constantin Stan. Amîndoi prozatorii exploatează jocul de-a tehnica, din cărțile anterioare proprii sau ale generației, în folosul unei compoziții și al unei viziuni construite din simetrii, atenț echilibrate, care reinventează tema, subiectul, trama și personajul, ceea ce dă miniromanul pe care le semnează aerul unei proaspete clasicități.

Mai mult decît în proză, dorul de clasicitate a lăsat semne în poezie. Simțind că ironia riscă să se demonetizeze prin inflație și că sarcasmul a devenit obiectul de cult al unui dogmatism sui generis, și înțelegînd că registrul de sentimente și atitudini al ființei umane e mai nuanțat și mai bogat și că limba poate impresiona nu doar dacă e bruscată, ci și cînd e dezmiardată, unii din poeții tînari — poeți pe dinlăuntru — au (re)descoperit, cu o uimire și o incîntare

Pentru viața teatrului calitatea, talentul, profesionalismul actorului sînt esențiale. Iată, trebuie să încep această încercare de bilanț al anului care se încheie cu un adevăr acceptat de toți, chiar dacă despre primatul unuia sau altuia dintre elementele componente ale spectacolului teatral s-au dus adevărate bătălii în acest secol ce parcă vrea să pună totul sub semnul întrebării. Între toate aceste orgolii și, în bună parte adevăruri, arareori balanța nu s-a înclinat într-o parte sau alta: din valoare absolută, nu o dată chiar și capodoperele dramaturgiei au ajuns simple scenarii, eboșe în mina regizorilor; din gînditor al montării, de nenumărate ori regizorul nu a jucat decît rolul unui modest coordonator de culise; iar din trup și suflet al unor personaje ce aveau a deveni realitate percutantă, foarte mulți actori n-au fost decît megafonul prin care se auzeau rostite cuvintele. Combinațiile și permutările dintre toate aceste posibilități constituie istoria artei spectacolului, o istorie din care n-au lipsit nici bătăliile deschise, nici măcar cotropirea unui teritoriu sau altul de către noaveniți. Dar, dacă începutul teatrului, misterele evului mediu, commedia dell'arte și chiar unele dintre experiențele contemporane s-au putut lipsi de un text dramatic independent, dacă regizorul, ca autor absolut al spectacolului, a apărut după anul '20 ai acestui secol, niciodată teatrul nu s-a putut lipsi de actor, iar o bună parte a istoriei sale este istoria marilor roluri, a marilor interpreți.

Am făcut această introducere pentru că anul 1986, dincolo de spectacolele bune și foarte bune care s-au jucat pe diverse scene din țară, mi se pare a fi marcat de bucuria unei noi promoții de actori cu totul deosebite și, cu diferențele inerente, unitare. La I.A.T.C. „I.L. Caragiale” au terminat în vară, pentru prima oară, două promoții de actori: seral și zi. Ambele, impunînd încă de pe scena Studiului personalități puternice, bine definite, talente unce dintre ele cu totul excepționale. Nu știu dacă valoarea studenților-actori a impus profesorilor — Ion Cojar, asistent Gelu Colceag și Mihai Mălaimare, asistent

Mihai Constantinescu — să conceapă cea mai bună stagiune din ultimii ani a Casandrei, sau dacă, punîndu-i în fața obligației de a interpreta roluri grele în spectacole pretentioase și foarte diferite ca gen și structură, aceștia au fost îndemnați să gîndească, să studieze, să-și pună cit mai puternic în evidență talentul și mijloacele, limbajul artistic învățat de-a lungul anilor de studiu. Probabil o strînsă interdependență a existat între ambiția profesorilor și „materie” pe care au avut a o modela. Căci este că nu știu cite teatre profesionale din țară s-ar

piesa atît de deosebită ca factură a autorului englez contemporan, apoi prin experiența brechtiană din *Opera de trei parale*, și prin aceea propunînd un personaj din realitatea noastră imediată în *Regina balului* — toate scoțînd la iveală un actor matur, compunîndu-și rolurile cu inteligență, într-un joc modern, interiorizat și echilibrat. Un alt tînăr, precum *Mircea Rusu* a fost un excelent Mackie Siș în *Opera* lui Brecht, a impresionat prin creația de o autenticitate și de o subtilitate deosebite din *Regina balului*, a trecut cu foarte bine prin

tea jucată s-au aflat tot timpul în limita cu experiența tragică; în *Opera de trei parale*, unde a trebuit să treacă și el, și a făcut-o excelent, prin experiența distanțării; în *Regina balului*, într-un rol episodic, dar construit cu atenția și dăruirea necesare unuia principal. Sandu Mihai Gruia, un actor care nu s-a lăsat condus în relația cu publicul doar de farmecul aparte al propriei fizionomii și care a interpretat roluri pline de sevă în *Enucul*, în *Miorița* (unde a avut capacitatea să aducă printr-o singură apariție în întregă lume a epocii), în *D'ale carnavalului*, în *Peer Gynt*. *George Alexandru*, cu șapte roluri în *Peer Gynt*, cu o construcție actoricească aproape fără greșală în *Opera de trei parale*, *Hurmuz* în *Miorița*, cu reușita compoziție în chelnerul din *D'ale carnavalului*, cu *Baby* din *Regina balului*, *Carmen Ionescu*, Polly cea romanticoasă, dar tare cu picioarele pe pămînt cînd e vorba de bani, din *Opera*; *Ruxandra Bucescu*, atît de complexă și de subtilă în rolul principal din *Regina balului*; *Stelian Nistor* în rolurile din *Enucul* și *Miorița*. Aceștia și încă alți colegi al lor care, prin forța lucrurilor, nu s-au putut dezvălui pe de-a-ntregul în spectacolele de diplomă au constituit o serie excepțională, cu personalități puternice, dar care, totodată, au demonstrat că sînt conștienți de faptul că teatrul se face în echipă, că individualitatea actorului, marile lui calități nu pot fi puse cu adevărat în valoare decît în funcție de partener, de unitatea spectacolului.

Chița dintre artiștii amintiți mai înainte au reușit să se afirme și în film (ca, de pildă, *George Alexandru*), iar despre unii dintre ei ne-au parvenit deja vești imbucurătoare din teatrele în care au fost repartizați. Timpul de cînd ei au „înter în piine” este însă mult prea scurt pentru a-i judeca și în funcție de primele roluri jucate pe scenele profesionale. Ceea ce este important, însă, e faptul că, iată, teatrul românesc s-a îmbogățit în anul care acum se încheie cu o foarte bună serie de actori, că tradiția marii noastre școli de actorie nu este dezmițită, ci dusă, cu responsabilitate și dragoste, cu dăruire și talent, mai departe.

Miruna Ionescu

O excelentă promoție de tineri actori

putea lăuda, într-o singură stagiune, cu un afiș care să cuprindă *Enucul*, de Terențiu, *Miorița*, de Valeriu Anania, *Regina balului*, de N. Mateescu, *D'ale carnavalului*, de Caragiale, *Opera de trei parale*, de Brecht, *Rosencrantz și Guildenstern*, de T. Stoppard, *Dragostea pusă la încercare*, commedia dell'arte (aș mai adăuga spectacolul cu *Peer Gynt*, de Ibsen, care, deși a avut premiera în stagiunea trecută, a fost jucat tot de actori din clasele amintite). Roluri importante, necesitînd o foarte bună stăpînire a meseriei și deloc mai puțină maturitate în gîndire și o bogată cultură teatrală i-au solicitat la cel mai înalt grad pe tinerii interpreți, revedîndu-le, totodată, calitățile native. Iată doar cîteva exemple. De la rolul principal din *Peer Gynt*, *Dan Aștileanu* a trecut la *Guildenstern* din

experiența lui Caragiale și nu și-a dezmițit talentul polyvalent în *Peer Gynt*. Despre *Cerasela Stan* am spus în cronica la *Opera de trei parale* că apariția ei pe scenă are forța dezlănțuirii unor elemente ale naturii, că are, indiscutabil, o mare chemare pentru crearea unor roluri de compoziție. Un actor precum *Constantin Cotimanis*, care a smuls hohote de ris și aplauze la scenă deschisă pentru gagurile atît de inteligent și de perfect construite în *Enucul*, a reușit să treacă într-un registru tragic, cu același succes, în *Miorița*, într-unul tragi-comic în *Regina balului*, și din nou într-unul comic în *D'ale carnavalului*. Lui *Doru Bandol* s-au incredințat roluri nu mai puțin diferite și nici mai puțin dificile; în *Peer Gynt*; în *Rosencrantz*, unde umorul și nalvita-

Bilanțul e-o speranță intrupată. E ceea ce doream și iată, s-a adevărit sau nu. Cronicarul trage linie și adună dar nu e mulțumit doar cu atât.

Anul '86 al artelor plastice este, până la urmă o realitate cu aspect de mozaic: de la distanță imaginea de ansamblu e frumoasă (ceea ce nu-i puțin), dacă te apropii, atunci, nu suma bucălelor de sticlă și piatră colorată mai înseamnă ceva ci forma, culoarea, montarea, „linia” pe care o urmează, „ideea” pe care o servesc... „deci au fost expoziții aservite unei idei (sau deservind ideea) de studiu, de atelier, de „moment”, de stadiu, de exercițiu, de etapă de experiment; cele mai multe încercări de acest tip se datoresc expozițiilor tinerilor — prin sau independent de „Atelier '85”. Asta înseamnă că unele au propus idei bine slujite, sau măcar interesante prin ideea lor; altele, însă, stadiul de încercare, de „eseu” a fost supralicitat și ridicat la rangul de probă de meșter și care, evident, n-a fost trecut. Primul avertisment: corecția și exacta evaluare a forțelor, a dificultăților de trecut și a mijloacelor de realizare este la ora actuală o problemă reală a tinerilor creativi.

...au fost expoziții șocante: Marilena Preda Sânc, Marcel Bunea, care au ridicat legitimitatea fără îndoie a expresionismului azi, acum, aici, și au apărat ideea cu argumente plastice.

...am întâlnit expoziții serios gândite, bine realizate sub aspect muzeografic, temeinice ca faptă artistică, dovedind maturitatea unor tineri creativi și confirmând intuițiile și încrederea acordată lor, la un moment dat, onorându-și arta, valorificându-și vocația, îmbogățindu-ne pe noi, privitorii: Svetlana Utto, Traian Alexandru

Filip, Andrei Romoceanu, Ion Drăghici, Petru Lucaci, Onisim Colta, Dinu Rădulescu.

...expoziții personale obișnuite, prin firerescul gestului expunerii în fața judecării (critice) publice dar neobișnuite — și, prin asta, constante în însăși principiul lor — afirmarea noului, confirmarea valorii, impunerea meșteșugului, deschiderea spre teritoriul gândului (prin artă) și nu spre

Peisaj artistic policrom

teritoriul „obiectelor”: colective — „Prolog I” — Căminul artei, „Natura-moartă” — Eforie, „Desen” — Hanul cu tei, anuala de „Sculptură mică” — Orizont și personale: Constantin Piliuță, Ion Panaitescu, Mihai Mănescu, Eugenia Manea-Pasima, Doina Levița-Dan Coma, Damian Petrescu, Simona Runcan, Lucia Frențiu.

...expoziții-eveniment, reprezentând momente importante în viața noastră artist-

că, dar și în biografia autorilor: Marin Gherasim, Horia Paștina, Napoleon Tiron, Ion Sălișteanu.

...retrospectivele anului n-au fost numeroase și nu toate au fost reprezentative; dar, necesare ca o dezvăluire, ca o limpezire, ca o decantare, ca un fel de „iață ce valori avem”: Virgil Almășan, Ligia Macovei, Wanda Sachelarie-Vladimirescu, Mihai Horea.

Simona Vârzaru

...gesturi de recuperare istorică utilă: retrospectivele de mai mică sau mai mare amploare de la Muzeul de artă, care au scos la lumină opera autorilor trecuți din viață nu de mult timp, dar al căror semn răzbat, încă, până la noi.

...un gest sărbătoresc: Corneliu Baba omagiat de Galeria Națională a Muzeului de artă — sala cea mare este, încă în aceste zile, un cuib de-nțelepciune, mo-

destie și măreție întru artă, gând și viață! ...au fost multe expoziții de uitat. ...au fost expoziții de trecut cu vederea, ca niște „aple accidente în biografia autorilor.

...am văzut individualități în căutarea personalității și alții care și-au pierdut-o. ...dar au fost **neumărate personalități** care au venit în Capitală, în cadrul expozițiilor colective ale filialelor în care activează. Faptul că, la ora actuală, există un peisaj artistic marcat cu fanioane roșii care înseamnă „aici se creează”, „aici sînt valori”, „aici sînt artiști”, care reflectă realitatea la nivelul întregii țări — firește, ne bucură —, dar, mai întâi ne dă un sentiment de liniște, de calm, de optimism: arta plastică românească este pe miini foarte bune.

Autorul acestui bilanț (subiectiv)... ...a observat că există la ora actuală, peste tot, în artă, tineri artiști laborioși, activi până la ubiuitate: ei sînt peste tot, alegă, participă, dialoghează, experimentează, conlucrează în tabere, simpozioane, expoziții, nu din simpla dorință de afirmare ci din nevoia născută firească de a alcătui un grup afin prin spiritul de echipă, prin idealul comun al unei generații, prin speranța în viitor.

...salută pe toți tinerii de talent pe care a reușit să-i observe și să-i desprindă din ansamblul, care, ca orice ansamblu, ține de medie și nu de vîrf.

...și își dorește sieși să i se confirme „pariurile” puse pe creatorii aflați la început de drum și să i se toarne în propriile îndoiești, concentrația pură, de 100% certitudinea valorii, revelată fără „catalizatori”.

De obicei viața muzicală se măsoară în stagioni și nu în ani calendaristici, fapt valabil de altfel pentru mai multe domenii artistice. Dar, întâmplător, sau poate nu tocmai întâmplător, despre unele aspecte ale realităților muzicale românești se poate vorbi individualizînd anul 1986 ca un teritoriu bine definit, conturat cu pregnanță.

Fără a exagera, o viață muzicală extrem de efervescentă a caracterizat peisajul întregii țări, acoperind nu numai centrele care beneficiază de instituții muzicale profesionale, ci și alte orașe, care inițiative noi sau mai vechi, în tratate deja în tradiție au fost puse într-o lumină dintre cele mai edificatoare, mai revelatoare. Sînt exemple grăitoare ale unor preocupări menite să traseze noi căi spre artă, să le amplifice, să apropie publicul actual și pe cel viitor de tezaurul de cultură și de frumos învăluit în momentele de creație și interpretare muzicală. Astfel de deschideri către arta sonoră actuală, către pagini ale compoziției contemporane românești și universale au impus atenției **Zilele muzicii contemporane de la Bacău**, a căror primă ediție s-a bucurat de participare națională și internațională, manifestare ce se înscrie pe linia amplificării orizontului spiritual românesc prin valențele expresive ale unor realizări recente, creionînd prin direcții și curente, prin diversitatea mesajului și a limbajului utilizat un tablou vast, bogat în contraste, interesant și necesar, din care școala compozițională românească își profilează un loc de frunte. Dacă la Bacău, orchestra filarmonică reprezintă un nucleu de cultură muzicală ce degajă și consolidează ecurile acestei arte în conștiința oamenilor locului, la Slobozia entuziasții organizatori ai variațiilor concertate camerale, grupate într-o

autentică sărbătoare a muzicii, trăită ca atare de un public doritor de frumos, oferă an de an un important punct de reper în peisajul cultural al unui oraș care își crește astfel astăzi melomanii de mîine prin tezaurul marilor valori camerale. Deci, o viață muzicală bogată, densă, creionată deopotrivă prin stagioni permanente, ca și prin manifestări cu caracter de eveniment.

de reprezentanți ai baghetei, dirijori ai orchestrelor simfonice ale țării. S-au ridicat astfel valori interpretative autentice, unele foarte bine-cunoscute, altele abia întrezărite, alăturate parcă într-o veritabilă competiție, menită să stimuleze ascensiunea calitativă, căutarea drumului spre perfecțiune, dar și interesul permanențelor, ca și prin manifestări cu caracter de eveniment.

Dimensiunea evenimentului

Intr-un anume fel, stagiunile de concert simfonice ale Radioteleviziunii și Filarmonicii „George Enescu” din București s-au transformat (nu numai pentru seri sau săptămîni, ci pentru luni la rînd) în evenimente marcante atît pentru cronicari, cit și pentru public. O suită de momente memorabile s-a derulat în Studioul de concert al Radioteleviziunii și sub cupola Ateneului român, generate fiind de apariții dirijorale de excepție, într-o „defilare” a diferitelor generații

oglindească dimensiunile în lucrări de mare anvergură și pretenție. Deopotrivă repertoriul și nivelul tălmăcirii au metamorfozat realitatea simfonică bucureșteană, sporindu-l pregnanță și strălucire. Profesionalism și intuiție, gândire și sensibilitate, talent și muncă, cizelare și construcție — iată elemente care, prin nuanțare și dozaj, au conturat profilurile dirijorale viguroase, ce au supus orchestrele bucureștene la aceste eforturi de mai bine, de mai... altfel. O școală pentru in-

strumentiștii aflați săptămîină de săptămîină în concurență cu ei înșiși, cu propria lor pregătire, o școală pentru ansamblul ce a trebuit să se „muleze” fiecărui gest dirijoral, atît de variat concretizat, fiecărui „rostiri” interpretative, o școală pentru șefii de orchestră confrunțați cu exigențele celor din fața lor dar și ale celor din... spatele lor. O școală pentru public, care a avut ocazia de a învăța alături de Emil Simon, Ion Bacu, Cristian Mandea, de Horia Andreescu, de Petre Sbarcea, de Ilarion Ionescu-Galați, Ervin Acel, Modest Cichirdan, Ion Marin, și de alții să „citească”, să înțeleagă, să „vadă” formele plastice ale limbajului sonor, ale mesajului compozițional și interpretativ, să descifreze individualitatea celui care plămădește din sunet, timbru și nuanță imagini și sensuri; să privească, să afle, să construiască, să descopere multitudinea de fațete ale unei pagini cu portative, descoperind totodată noi valențe ale propriei ființe, ale propriului eu spiritual.

Fiecare dintre cei care au ascultat și aplaudat acorduri preclasice, clasice, romantice, moderne, opusuri de referință ale epocilor trecute sau prime audiții contemporane au plecat îmbogății și prin frumosul dăruit cu generozitate dar și cu trudă, prin trăirea și implicarea în actul de creație — receptare a muzicii, dar și prin cel de cunoaștere a muzicii și artei, de „developare” a propriului relief spiritual, pe care aceste variate versiuni interpretative l-au luminat din unghiuri diferite, dîndu-i o nouă consistență și o nouă vigoare. Adevărurile muzicii au re-deșteptat adevăruri din noi, reamintindu-ne că — așa cum spunea un mare dirijor contemporan italian — „muzica este uriașă, dar ea nu este totul”...

Anul cinematografic — ca orice alt fel de an — poate fi privit dintr-o infinitate de puncte de vedere. Dincolo de naturala diversitate a opiniilor și a opțiunilor, se poate decupa, totuși, în producția fiecărui an, cel puțin un titlu în privința căruia păreri sînt mai puțin împărțite decît de obicei. Care este el, în '86?

Indiscutabil, filmul care s-a bucurat de cea mai clară convergență a succeselor, — de public și de critică, de casă și de stimă — în acest '86 e lungmetrajul scris de Titus Popovici și regizat de Sergiu Nicolaescu, **Noi, cei din linia întâi**. Un film de performanță, un titlu care reușește să fie semnificativ la mai multe nivele: să fie și un film omagial, dedicat, cu o deosebită oportunitate morală, în acest An Internațional al Păcii, zecilor de mii de ostași români căzuți în luptă pe frontul antihitlerist; să fie și un film egal cu un considerabil efort de producție, „predat” termen, lansat în premieră exact în ziua scontată: 9 Mai, Ziua Victoriei; să fie și un film de război, înscris pe filonul unui gând major: gîndul de pace al unei omeniri, aflată în plin stress nuclear; să fie și un film care știe să meargă la inima marelui public, cucerindu-l în primul rînd prin sinceritate și căldură patriotică. Trebuie remarcat, aici, pricepera cu care sînt gândite și mozaicate secvențele: spectaculosul eroic se îmbină inspirat cu momente de comedie autentică și cu momente de vibrație sentimentală („Sărută-ți copiii, părinții și frații / Și-apoi să mergem la război...”). E vorba, în egală măsură, de

capacitatea scenaristului și a regizorului de a proporționa eroismul la scara omenescului. Antologic rămîne, în acest sens, personajul sergentului Săptefrați (inconfundabilul Valentin Uritescu): replicile lui, deloc eroice („mai cu fereală, domnule locotenent, mai cu fereală, c-ar fi

Un mesaj mereu actual

păcat”, își sfătuieste el superiorul în focul luptei), cu umorul lui „din sectorul filozofic” („sîntem de risul universului cosmic”), sergentul Săptefrați rămîne exemplar pentru modul în care din adevăr și din adevărat omenesc, și nu din emfază declarativă, se poate construi un personaj în toată măreția lui eroică.

Fără îndoială, **Noi, cei din linia întâi** e un titlu de marcă în suita filmelor menite să îmbogățească un capitol de primă importanță al cinematografiei noastre: epopeea națională. O paranteză în istorie relevă un fapt nu lipsit de interes: primul lung metraj de ficțiune din istoria filmu-

Eugenia Vodă

Brezeanu. Peste trei sferturi de veac, explozînd, bineînțeles, resursele cinematografului modern, **Noi, cei din linia întâi** evoluează pe linia aceeași anverguri realiste în reprezentarea vizuală a frontului.

Greu de uitat, de pildă, imaginea (Nicolaie Girardi, în colaborare cu Sorin Chivulescu și Mircea Mladin), imaginea transeelor transformate parcă într-o imensă groapă comună cu trupuri zvîrcolînde...

Sau, greu de uitat, un alt film demn de interes al anului, **Intunecare** (regia Alexandru Tatos, scenariul Petre Sălcudeanu), imaginea frontului (Călin Ghibu), cu acea halucinant dans al morții, cu acea căruță încărcînd la nesfîrșit cadavre, cu acele detalii de o cruzime șocantă...

Indiferent de locul și de timpul acțiunii, dincolo de diferențele de stil dintre cele trei filme, spațiul războiului apare, în esență, același: un spațiu al infernului, al sfîrșitului.

Reprezentînd spațiul războiului cu percutanța inegalabilă a imaginii vizuale, cinematograful poate fi — și este — mai mult decît oricare altă artă, un răscolitor remember.

Vorbele unui cronicar de film român de la 1926 au rămas valabile, în simplitatea lor plină de pitoresc, și în '86: „Tablourile cu răniți și cu efecte nenorocite ale sălbăticiiei războinice ne învață să prețuim mai mult timpul binecuvîntat al păcii...”.

CRONICARII NOȘTRI

VĂ PROPUN UN BILANȚ

1986

1987

PATRIE, LUMINĂ BLÎNDĂ, LA-NCEPUT DE AN BOGAT

Din cele mai frumoase poezii ale tinerilor scriitori

Zăpadă

Ca o prințesă nordică tresare
Visindu-se la prima-mbrățișare.

Ușoară ca de fluturi i-e făptura
Și se topește de ne-atinge gura.

Dar dacă nu-i nimica altceva
Decit dorința apei de a sta ;

Peste pământul fioros și greu
Ca blana blindă încălzind un leu

Sau poate e un raft cu tomuri reci
În nevăzutele biblioteci

De unde se desprinde, ca în vis,
O carte groasă care și-a deschis

Prea albe și prea curate foi
Cu hieroglife tainice și moi ;

O mină însă-n cer le mărunțește
Că nici un semn nu se mai deslușește.

De ne-am imagina ce-a fost în carte,
Am scrie-o iarăși... „Despre puritate“.

CAROLINA ILICA

An Nou

Iarna
Ne sărută pe obraji
Și așteptăm
Anul Nou de lumină
Să mai încercăm o dată
Jocul.

Pomul de iarnă
Își scutură florile creponate
În lume,
Felicitările păstrează
Petale...

Anul Nou vine...

ADRIANA LEFTER

Culegătoare

Se coace aurul în poame
Și griul aurește orizontul
Umplind ochiul cu piini
Și dansul macilor în vînt
Ca inima pulsînd roșu spre viață
Ce somn ușor sub bolta
necunoscutelor arderi

Doinind a chemare
Ce foșnet de umbre e verdele mustind
al pădurii

Cînd se despică luna de sine
În pătrărul cel mic al visului
Cu feți și cosinzene
Culegătoare de vară.

CRISTINA SUCIU MOSCU

Ești patrie a noastră

La ceas de dătină și priveghere
Ești patrie a noastră-ntii și-ntii
Lumina veșniciei ce ne cere,
Lumină tu ne ești la căpătui

Și – cînd în calendar rămîne ora
Cît pleoapa de copil și mai subțire
Ești patrie a noastră, – a tuturor,
Tu ești făclia care vii ne ține.

E calendarul fulguit de timp
La ceas de dătină mereu ne ții
Și dragostea ne este nobil nimb
Al patriei celor ce-au fost și celor vii.

La ceas de dătină și priveghere
Tu ești lumina care ne străbate,
Tu patrie a noastră ce ne cere
Ești clipa noastră de eternitate.

EMILIAN MARCU

Desen de iarnă

Norocos pămîntean, un bulgăre de aur
se rostogolește în brațele tale de copil.
A venit iarna, știu –
îndrăgostiții își odihnesc privirea
în golul frunzelor.

Prin fereastra unui muzeu de antichități
privesc luna încinsă
în smaltul ei de vas preistoric
și brusc mi se face sete
de apa ce-au băut-o strămoșii mei.

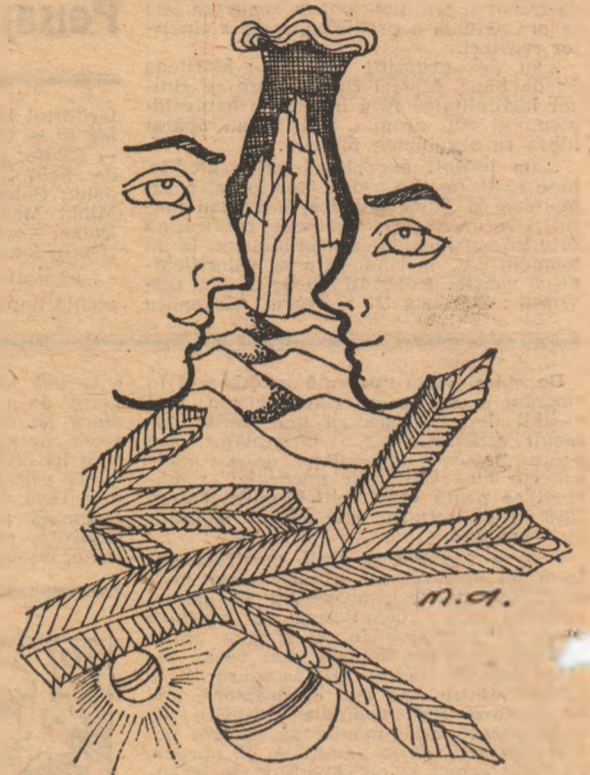
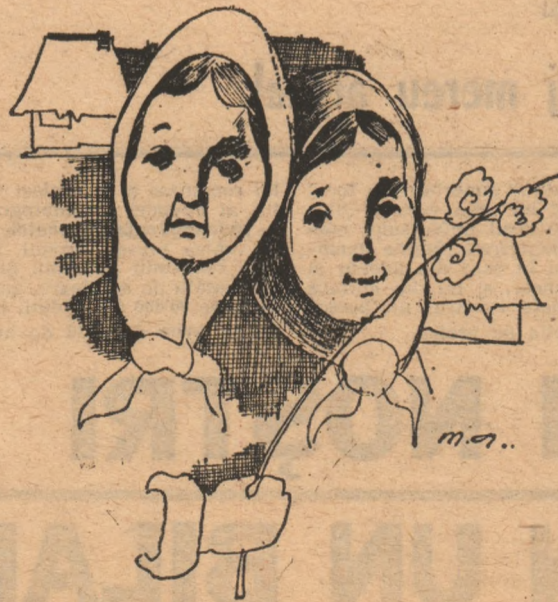
În hărți medievale cercetez
deriva continentelor
cu transpirația rece pe frunte
pe cînd la fereastră luna
își arată capul ei de păpădie.
Fericită clipă. Norocos pămîntean.

GRIGORE GEORGIU

Pescuit de păstrăvi

Pină la umăr băgam miinile în apă
Sîngele îngheța, în riul de munte intram gol
Pielea scotea lumină și aburi
Curentul încet o tăia
Deschideam uimit ochii sub apă
Pietriș alb, materie transparentă
Riul mirosea a zăpadă
A nămol, a porumbe, a mentă
Înconjuram piatra cu degetele
Albe, catifelate, la pîndă
Miini de adolescent singeros
Gata să pipăie, să apuce, să prîndă
Eram o sălbăticiune la vînătoare
Cu unghii de sidel apucam prada
Păstrăv perlat, cu solzi lucitori
Cădea pe munte zăpada
Cu o nevinovată cruzime
Îl priveam cum se zbate
Sînge și apă-mi cădeau
Peste stern, peste spate.

MIRCEA FLORIN ȘANDRU

Aripa inimii

Există ceva
mai înalt decît creștetul meu, mai
înalt decît zborul păsării
care-mi desfată privirea, există
ceva peste casa
în care visez, peste copilul
care aduce o floare,
peste floare și peste
miresmele ei, există,
deasupra celui mai mare furnal-obelisc, celui
mai nalt spic de griu, vîrf
de brad, ceva și mai sus
decît Virful Omul, decît
vulturul, decît gîndul
și jumămintul, există,
înalt peste toate există,
flacăra de iubire,
Flamura Patriei, aripa
inimii noastre zburînd.

VASILE PREDĂ

Copil și mereu copil

trupul tău miroase a
zăpadă
copil și mereu copil
al aceleiași zile
plîns al pădurii
prin frageda iarbă
răsuflare a pămîntului
prăbușită în stele.

trupul tău miroase a
zăpadă și iarbă
a pămînt
a flori
însorite
copil și mereu
copil
al aceleiași zile
al aceleiași nopți
nedormite.

LAURENȚIU CARSTEAN

Rod

Se simte-n aer Anul Nou – dulce teamă
vor cobori zăpezile din cer
păianjeni generoși pe amintire
își vor întinde plasa lor de ger ;
vom strînge blind la piept păpușa nopții
trecîndu-ne prin vene galaxii
de-atîta ardere, pe coala albă,
cuvintele vor naște poezii...

FLORICA MARIN

Început de an

Și iată se arată începutul de an
ca o sărbătoare în limba română,
când casa ni-e casă și masa ni-e masă
și când numai țara în ea e stăpână.

Cuvine-se, țară, în prag de An Nou,
urarea ca zborul să nu contenească,
și în veci națiunea română, mai sus,
în noi constelații să tot strălucească !

Ne scriem istoria așa cum dorim
și cum și-au dorit-o prin vremuri strămoșii.
E-n frunte partidu-n eroicul zbor —
ne mîngîie visul drapelele-i roșii.

Chezaș și prieten, părinte ne e,
cînd trece în metaforă gîndul prin care
rostim jurămîntul de a face din patrie
tărîmuri cu visuri vii, nemuritoare.

De aceea, acum, la începutul de an,
se face-n cuvintele limbii române
din nou sărbătoare, cînd patria e
o țară din cele pe suflet stăpine.

DAN ROTARU

Ninge în Bucegi

Ninge în Bucegi ca-ntr-o cetate
Sub pulberea ninsorii munții par
Regi daci, albiți de griji curate
Strînși în jurul unui ceas solar.

În rotunjimea cercului de vrele,
Ei vorbe spun cu tîlcuri milenare
Și ninge și zăpada dă putere
Și dă lumină vechilor hotare.

Pămîntul țării îl păzesc cu fruntea
Sub munții țării-s temple de-ale lor
Munții Bucegi sint prin istorie, puntea
Dintre trecut, prezent și viitor

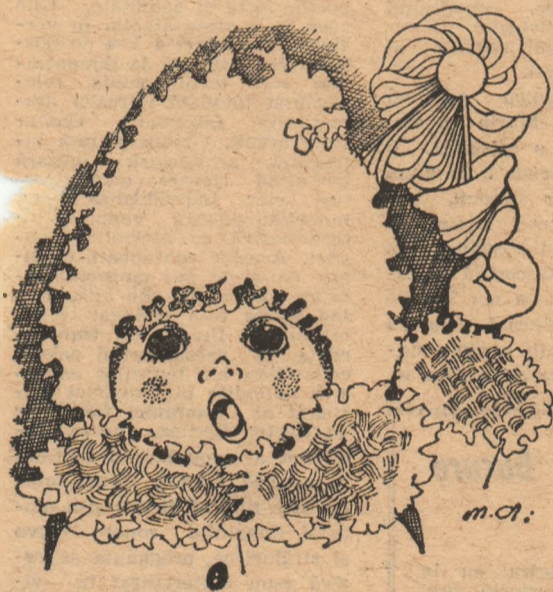
Stau credincioși din vremea cea adîncă
La trecători mereu pîndind dușmanul
Iar cînd apare, fulgere aruncă
Muntele Omul, piscul Caraimanul

Zăpada curge ca un imn de slavă
Tesind cămăși peste păduri opace
Zăpada piscurilor cea suavă
Trup de fecioară pe altare dace

Curge zăpada, vesela și trista
Precum un limpede și aspru voal
Căci piscul Omul este Burebista
Și Caraimanul, însuși Decebal.

Ninge în Bucegi ca-ntr-o Cetate
Sub pulberea ninsorii munții par
Regi daci, albiți de griji curate
Strînși în jurul unui ceas solar.

ȘTEFAN DINCĂ

Izbînda clorofilei

Iubita mea, din iarna ca voalul tău pufoasă
Sar fluturi de lumină spre țărmi de hiacint ;
Un clopot bate-n ceruri silabele mi-rea-să
Și-mi picură pe suflet ecoul aburînd

Mireasa mea, la tine sub pleoape-i primăvară,
Pe umeri mie-mi curge un vînt de miazăzi
Și, pentru că iubirea s-a ne-o păstrăm solară,
Ți-am comandat la nuntă taraf de ciocirlii

Iubita mea, prin aer trec sfere sunătoare,
Izbindu-se de muguri, în cîntec se prefac :
Copila noastră bate cu degetul în zare
Și cere să se nască, să-ți semene prin veac...

Mireasa mea, ce bine că n-am plecat departe,
Acestui sfînt aproape i-am fi rămas datori ;
Urmează-se convoaie spre Jupiter sau Marte —
Izbînda clorofilei e dincoace de nori !

DRAGOMIR MAGDIN

Văpaia cuvîntului

Fluturi cit palma invadează
streașina casei. Ciorchine
stăm alături, rostind cu fragede guri
cîntece de alungat întunericul.

Pe mijlocul casei mor încet umbrele.
Rămîne doar văpaia cuvîntului să turbure aerul.

MARIANA PÂNDARU

Ecou, înfășurat în flacără

Ca un gînd înfășurat în stele,
De făptura tainică înfășurat,
Leagăn al uimirii mele :
Cit te-am privit, cit te-am uitat ?

Ca un ecou înfășurat în flacără
Prea înaltă și în mireasmă de rouă,
Suflete, cu o rază teafără te apără
Și sparge indoiala lumii pe din două.

— Rămii tu, suflete, dor cel dintîi
Cu vindecarea care e a sorții,
Așează-mi iar și iar lumina căpătîi —
Făptură în uimire, împotriva morții.

Cu bucuria limpede de-a fi
Tăria vieții celei încercate,
Înfășurat în flacără, în plină zi,
Ecou rîvnit de șoapte neîmplăte.

VIOREL SÂMPETREAN

Lumină blîndă

Steaua ta strălucitoare
Luminînd etern prin vremuri
Patrie, lumină blîndă
Patrie care ne naști,
Nu avem decît o mamă,
Doar o patrie avem
Munții ei de sare albă
Munții ei iubiți, Carpații
Unde vechii daci luptară
Să nu ne subjuge alții
Patrie strălucitoare
Luminînd etern prin vremuri

Limba ta e griul dulce
Semănat din an în an
Și păzit să nu-l atingă
Nici o vorbă de dușman.
Ce cîmpii întinse ai
La-nceput de ianuarie
Sub adîncuri de zăpezi
Dorm recolte-mbelșugate.
Patrie, lumină blîndă
Marea ta are vapoare
Satele sint mici orașe
Iar orașele, grădini.
Nici o vorbă românească
Nu ascunde-n frunze spini.
Patrie, lumină blîndă,
La-nceput de an bogat
Îți urăm numai de bine
Fie-ți traiu-îmbelșugat
Fie-ți viitorul stemă
Fie-n lume numai pace :
Pentru pacea țării noastre
Noi sintem eterni soldați
Jos, la poale de Carpați,
Patrie, noi îți urăm
La-nceput de an bogat
Ca lumina ta iubită
Să sporească ne-ncetat.

MARA NICOARĂ

De pace

Amintiți-vă de arme
ca de crinii ce visează ;
duceți gîndul mai departe —
va veni și Primăvara ;
porumbeii vrerii mele
poartă ziua spre amiază
și-mpresoară ca-n colinde,
cu înalt de suflet, Țara.

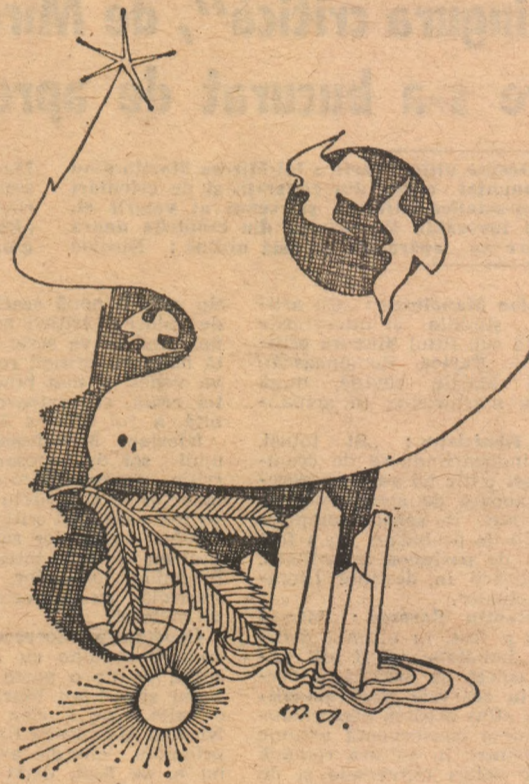
Țara mea de munți și ape,
Țara mea de oseminte
care pot mereu întoarce
ochiul inimii spre soare ;
singurul cuvînt ce-ncape
o salină de cuvinte —
cînd își cîntă-n fața lumii
bătăliile de-onoare ;

naștere a zilei mele
și a lunii argintate
care-ncîntă chipul Mării
și o urcă-n Poezie ;
Țara mea neconținîndu-și
drumurile să-și arate,
Țara mea de nesfîșire —
viu izvor de apă vie...

Ninge-n munți și-n geana Mării
și se-nclină-nspre poveste
cumpănirea de culoare
a Stîndardelor din veac,
crinii armelor visează
și-și aruncă umbra peste
buruienile amare
care-n stele se prefac

și noi stăm în neclintire
pe pămîntul din străbuni.
Ziuă bună ! Și jubire !
Și visare, oameni buni !

GEORGE FLORIN COZMA

Ilustrații de MARIAN AVRAMESCU

Ninsoare dincolo de vis

Griul nou mă strîgă iar pe nume
I se aude glasul pină-n cer
Cade iarăși neaua peste lume
Aprinzînd în arbori lămpi de ger

Săniile toate sint plecate
Cu ninsoarea dincolo de vis
Mlădiîndu-și crengile sub sate
Stă să dea în floare un cais.

Ca-ntr-o casă albă în ninsoare
Întru și-năuntru toate sint
Luminate blînd de felinare
Revărsate-n cer dinspre pămînt.

ȘTEFAN MITROI

Dragoste de ianuarie

Încă îți mai văd chipul
în zăpada albastră
Apoi trag perdeaua
și e de-ajuns să spulber visele
Încă îți mai aud glasul
prin ploaia sîngerie
Închid ușa și-am zăvorit gîndul
Și iarăși trec prin dreptul ferestrei,
din nou visele, din nou gîndul
Și cum pot să tac ?

LEONTINA NEDELICU

Corneliu Baba sau nesfârșita căutare de sine

Caut prin șirul de evenimente artistice ale anului care se încheie, găsește debuturi și confirmări, semnele certitudinii se interfează cu promisiunile, caleidoscopul valorii și al stilurilor se rotește ca o capcană cu mii de fațete, oferindu-ți pentru a te atrage ireversibil, dar cel mai minunat lucru mi se pare a rămâne faptul că, lată, contemporanul nostru Corneliu Baba a împlinit 80 de ani.

Oare cit de relativă poate fi această vîrstă pentru acest tip de om, pentru artistul nesfârșitei căutări de sine? Glumind cu toată seriozitatea celor 73 de ani, „nebulă după desen”, Hokusai, mărturisirea că a înțeles „cumva structura adevăratei naturi a animalelor, ierburilor, copacilor, păsărilor, peștilor și insectelor” și că la 110 ani tot ceea ce va face, o linie sau un punct, „va fi viu”. Oare din ce mater' al, „mai trainic decît bronzul”, este substanța acestui tip de artist, mereu nemulțumit de sine, atunci cînd alții se mulțumesc cu atât de puțin realizat, gata mereu să reia, recunoscînd relativitatea oricărui triumf, ceea ce părea desăvîrșit sau măcar bine spus? Întrebarea, l'psită de orice retorică și străină de intenția paradoxului, se naște din alăturarea operei pictate, în continuă și neliniștită devenire, necunoscînd punctul ei doar virgula, cu cea scrisă, prelungire sau doar alt fel de a construi imagini acapatoare. Răspunsul, conținut într-un vertij de întrebări cu chip de om, de floare, de Veneție, de materie vie și cosmos, este acela al nesfârșitei veghe lingă viața omenirii, lingă ideea demnității umane, a condiției unice, irepresibile și perene a creației ca reflex al unei opțiuni unice și definitive. Pentru că artiștii

de felul lui Corneliu Baba nu pot fi mulți, chiar dacă alții fac mai bine, solitari ca el dau sens, culoare și viitor drumului pe care îl presară cu umbre și lumini. Trecătorii, și acut, dureros, conștienți de aceasta, ei ne relevă imuabilul, acel etern al frumosului, binelui și adevărului de care avem cu toți o nevoie organică. Condiția operei lui Corneliu Baba este una ontică, la nivelul filosofiei și al eticii, dincolo de ceea ce putem discuta ca picturalitate. Dar neapărat, căci sintem, totuși, în fața unui artist, doar prin pictura în sine, lesne de înțeles parcă și atât de greu de pătruns. Revăd un Enescu monumental, al treilea și totuși altul decît ceilalți, edificator în sensul sintezei și al unei avidități după absolut, simbol al muzicii ca o „Mălastră”, sau o „Muză” brîncușiene, portretul unui chip, atins de aripa geniului, și al viorii care îl însoțește în eternitatea neuitării umane. Și mă gîndesc, iarăși, ce har dă viață unei materii amorfe pentru noi, ceilalți, sau dacă nu însăși viața artistului se regăsește, ca ardere de pasăre Phoenix, în fiecare tablou țesut din gânduri, O viață ce se măsoară cu alt etalon decît cronologia noastră precară, o viață care, cu fiecare trecere, înseamnă tot mai multă perenitate.

Totuși, cel mai frumos eveniment artistic al anului 1986 rămîne faptul că **Pictorul** a împlinit 80 de ani. În fața șevaletului, căutîndu-se pe sine în chipuri, în case, în flori, căutîndu-ne pe noi. Și noi, cuprinși în fulgerarea clipei de lumini și umbre, sintem contemporanii lui privilegiați.

VIRGIL MOCANU

„Singura critică”, de Mircea Martin — o carte care s-a bucurat de aprecieri unanime

Despre ultima carte a lui Mircea Martin s-au pronunțat critici din generații și de orientări ideologice diferite, și, semn al valorii ei, toți favorabil. Cu extrase din cronicile unora (care au apărut în această ordine: Nicolae

Manolescu, „România literară”, 29 mai; Constantin Sorescu, SLAST, 21 iunie; Adrian Marino, „Tribuna”, 13 noiembrie; G. Dimislanu, „România literară” 18 decembrie) poate fi imaginată o masă rotundă sui generis.

Nicolae Manolescu: „Cu articolele, studiile și interviurile adunate sub titlul *Singura critică* (Ed. Cartea Românească), Mircea Martin revine, după propria mărturisire, în actualitate...”

G. Dimislanu: „Și totuși, chiar îndepărtîndu-se de cronica, acest critic nu s-a dezinteresat niciodată de actualitate, de actualitate în sensul complex, de cîmp de probleme, nu a fost părăsit de pasiunea actualității, a implicării în destinul literaturii actuale...”

Constantin Sorescu: „Mircea Martin a fost, în ultimul deceniu și jumătate, ca și alți valoroși colegi de breaslă, o prezență în cea mai pură actualitate. A atins această performanță printr-o consecventă acțiune de integrare în cultura română a unor valori universale și de «de-clasicizare» și regîndire a unor valori și teme naționale...”

Adrian Marino: „Ceea ce atrage atenția în primul rînd în ultima carte a lui Mircea Mar-

tin este o nouă scară implicată de valori a criticii contemporane. Cînd se va scrie o adevărată istorie a criticii românești se va vedea și mai bine contribuția reală, reparatoare, bine venită, a lui Mircea Martin...”

Nicolae Manolescu: „Ideea unui soi de necesar pluralism critic apare în orice ocazie, chiar și în succințele intervenții pe tema funcției criticii, a obiectului și scopurilor sale, în care, deși nu are cum intra todeauna în fondul lucrurilor, autorul își exprimă cu limpezime punctul de vedere...”

Constantin Sorescu: „Egala comprehensiune cu care îi citește, pe de o parte, pe Edgar Papu și Adrian Marino, iar pe de altă, pe Lucian Raicu și Nicolae Manolescu ilustrează un principiu energic asumat, care nu e, de fapt, decît un aspect al pluralismului la care invită insistenț...”

G. Dimislanu: „Spiritul apăsător al textelor acestor critici,

de acțiunea lor generală, este unul de comprehensiune...”

Adrian Marino: „Mircea Martin — calitate după noi deosebită — privește și în viitor și-și mișcă pionii cu o strategie savantă. El cultivă uneori și un original oximoron critic, lăsînd impresia că dă cu o mină și... la cu alta (eternal reflex de echilibru și prudentă!)...”

G. Dimislanu: „Hotărît că după cartea aceasta, imaginea «seninătății imperturbabile» care l-a însoțit citeodată, în trecut, pe Mircea Martin, se dovedește a nu fi avut nici o legătură cu el...”

Adrian Marino: „Criticul este în primul rînd produsul unui mediu și al unei perioade bine caracterizate. Că și-a putut păstra mai todeauna independența de spirit, probitatea și libertatea de mișcare (critice) este spre meritul său...”

Constantin Sorescu: „Din problemele literaturii române, Mircea Martin și-a făcut problemele proprii existențe...”

SIMONA MĂICĂNESCU: „Aș dori ca publicul să se bucure la spectacolele în care joc”

— Simona Măicănescu, ai reușit în acest an să crezi pe scena Teatrului tineretului din Piatra Neamț un rol excepțional, primit entuziast de public și critică. Culmea, deși ești foarte tină, rolul care te-a „lansat” este unul de bătrînă. Și mai și: una urită și nu din cale afară de desteaptă. Deci un contre emploi în toată puterea cuvîntului...

— Pe bătrînica din „Il campiello, de Goldoni, am iubit-o și o iubesc foarte mult. De cînd am început să joc mi-am dorit să interpretez un rol de felul acesta, adică unul care să nu se apropie deloc de vîrsta mea. Și în facultate am făcut roluri de compoziție, dar nici unul de anvergură acesuia. Cred că cel mai greu e să te joci pe tine, vîrsta ta, căci atunci încep prejudecățile, chinurile, vrei să nu-ți semene, să faci altceva și nu știi niciodată în ce măsură reușești să nu te

copiezi. Cînd, însă, creezi roluri îndepărtate de tine, ca vîrstă, fel de a fi, chiar și fizic, ai sentimentul unei mai mari libertăți. Îndepărtarea te face, parcă, să poți judeca mai bine, îți dă posibilitatea să cauți mai mult, să inventezi mai mult. Dar terenul acesta al căutării e foarte sinuos, iar tentația e foarte mare. Poți cădea în tot felul de curse — ca, de pildă, în îngroșări parodice cu totul nedorite. Ce să zic, întreaga muncă la **Il campiello** a fost fascinantă și aceasta în mare măsură datorită regizorului Silviu Purcărete care face parte dintre aceia care te lasă să gîndești, să propui, pentru ca el să-ți ducă ideea mai departe, s-o epureze de balast.

— Ai reușit, printr-un concurs foarte bun, la Teatrul Mic. Ai intrat într-o trupă de mari actori, foarte pretențioasă. Ce îți-a dori să joci aici?

SERGIU NICOLAESCU: „Aș vrea să mai fac o dată filmele pe care le-am făcut”

— Ce a însemnat pentru dv. anul 1986?

— Am muncit enorm. Nu credeam că mai pot veni ani în care să muncesc mai mult decît în ceilalți și totuși a venit '86.

— Marele premiu de la Costinești pentru filmul „Noi, cei din linia întâi” și o serie de premii pentru interpretare, costume, muzică, scenografie etc. au distins această ultimă operă a dv. lansată în spațiul anului ce se sfîrșește.

— Filmul a mai fost invitat pentru '87 la două competiții internaționale de notorietate: festivalurile de la New Delhi și de la San Sebastiano. A primit de asemenea o ofertă de cumpărare excelentă, după știința mea, cea mai bună din istoria cinematografului românesc.

— Cum vi s-a părut scenariul semnat de **Tierr Badel și Chantal Remy** după care ați realizat serialul „François Franceză” pentru televiziunea franceză?

— Nu am avut senzația că mă aflu în fața unui scenariu de excepție, cel puțin după gustul meu. Este mai mult o poveste a aventurii vieții lui Villon decît o introspecție în universul său spiritual. Nu poetul l-a interesat pe scenariștii și, din punctul meu de vedere, dimensiunea intelectuală a textului nu este clară. Dar, bineînțeles, munca a fost in-

teresantă, serialul are 6 ore, va fi difuzat de TEF-1 (canalul 1 al Televiziunii franceze), am o distribuție numeroasă formată din 24 de actori francezi printre care Florent Pagny, interpretul rolului principal, Bernard Farcy, Fiona Gelin, trei italieni dintre care îi amintesc pe Pistacio și Eleonora Dori, șapte nemți și foarte mulți români printre care cunoscuții noștri actori de teatru și film Silviu Stănculescu, Olga Tudorache, Ion Marinescu, Ovidiu Moldovan, George Mihăiță, Vladimir Găitan.

— Aveți proiecte pentru anul viitor?

— Pregătesc două filme istorice, care evocă personalități și evenimente ale evului mediu românesc. Primul este consacrat domnitorului Mircea al Munteniei și scenariul este semnat de Titus Popovici, iar al doilea va avea un scenariu propriu după cunoscuta operă a lui Mark Twain „Print și cerșetor” și va fi o coproducție româno-germană. Filmările le voi începe la jumătatea anului viitor pentru că ambele lucrări îmi solicită o îndelungată pregătire.

— Ce vă doriți acum, în prag de An Nou?

— Aș dori să mai fac o dată filmele pe care le-am făcut.

LIANA COJOCARU

Ion Marin sau vigoarea imaginii sonore

Tineri instrumentiști și cîntăreți români pe podiumurile de concert și pe cele lirice din țară și străinătate au devenit apariții frecvente, unele chiar cu statut permanent, ilustrînd astfel realizări marcante ale școlii noastre interpretative. Dar prezența unor tineri, foarte tineri dirijori în planul izbinzilor artistice rămîn momente mai rare, constituînd prilejuri de satisfacție, promisiuni pentru noul schimb al baghetei românești.

Din 1986, pentru publicul bucareștean **Ion Marin** nu mai reprezintă doar o speranță, o promisiune așa cum îl anunțau succesele anilor trecuți, sau consemnările presei străine în urma turneelor întreprinse în Franța și R.D. Germană în lunile precedente. La cel 26 de ani, el intruchipează deja o certitudine a vieții noastre muzicale, argumente aflîndu-se nu

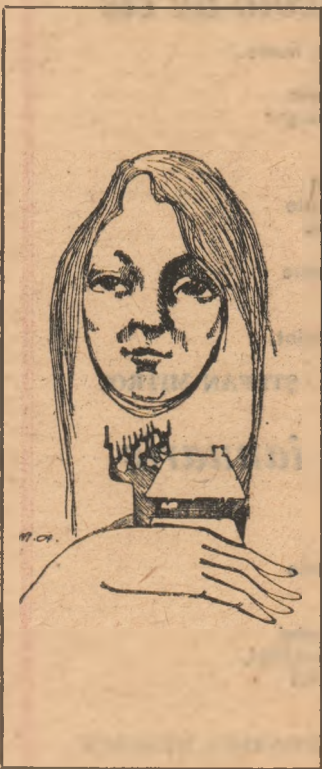
numai în concertele Filarmonicii din Arad — al cărei dirijor permanent este — ci și în cele două concerte deosebite a tinuță, oferite la pupitrul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii.

Impresionantă este siguranța cu care **Ion Marin** construiește, clădește edificii ale simfonice, dîndu-le echilibru și proporții, forță și soliditate. Este ceea ce a atras atenția în versiunea **Simfoniei a V-a** de Sostakovici, ridicată la dimensiunile sale monumentale, relevîndu-și totodată întreaga dramaturgie interioară. Contur ferm arcut, viziune asupra întregului, arhitectură unitară cumulînd rigoarea unor tineri clar individualizați inobilat această versiu interpretativă cu atributele „silei”. Acestor coordonate statutare ce și-au pus amprenta asupra concertului din luna mai, **Ion Marin** le-a adăugat dinamismul și fluiditatea, transparența și rafinamentul paletelor coloristice, ale tonurilor expresive oglindite în universul fascinant al **Simfoniei fantastice** de Hector Berlioz, punct culminant al programului susținut în această toamnă. Mobilitatea cu care tinărul dirijor și-a modelat imaginile sonore, verva și strălucirea, pregnanța expresivă s-au materializat în vigoare narativă, în forță evocatoare, în poetică discret creionată. Volumele orchestrale traversează senin și tenebre, idilă și dramă, prînzînd florul vieții sub o baghetă energică, de autentic talent, ce lasă să se vadă știința pregătirii, profunzimea analizei textului, temenicie și precizie.

Prestanța sefului de orchestră ține deci aici și de profesionalismul demonstrat în reformularoa substanței componistice, căreia tinărul muzician îi reafirmă dimensiunile, decupîndu-i traseele tematice, detaliile orchestrale pentru a le reîncorpora într-un tot artistic unitar, articulat cu eleganță și concizie, căutînd sinteza și claritatea expresiei.

MIRUNA IONESCU

ANCA IOANA ANDRIESCU

În ultimele zile am auzit de atâtea ori cuvinte care desemnează de obicei fenomene naturale, cuvinte ca : taifun, uragan, vulcan, forță a naturii, toate referindu-se la interpretarea personajului Vica Delcă din romanul Gabrielei Adamesteanu de către această bizară, neobișnuită, deconcertantă actriță care este Tamara Buciuceanu.

Toată lumea încearcă să explice o stare, senzația de „lovitură sub centură” pe care prezența acestei fenomenale interpretări o impune pe scenă și în sală. Pentru că rigoarea ireproșabilă a excepției, profesionalismul înalt, rafinamentul distilat al mijloacelor, talentul impredictibil, iluminarea fastuoasă a unei clipe de inefabil mister se pot urmări mai clar în alte interpretări ale unor roluri din spectacolul „Dimineața pierdută”. Atunci, de ce această inexplicabilă, iritată incapacitate de a cataloga o prezentă scenică?

Cineva îmi spunea : „Tamara nu poate fi judecată cu o măsură profesională” (desi această măsură este perfectă aici). Altcineva : „Tamara există paralel cu spectacolul, fiind perfect integrată în spectacol”. Altcineva : „Tamara nu e om aici, e un animal sacru, o forță care depășește arta, e pur și simplu

un fapt de viață, un fenomen”. Altcineva : „Tamara nu joacă normal, ea este neburnă, alunecarea din final este plauzibilă pentru că tensiunea la care trăiește această femeie este insuportabilă”.

Se spune acum „taifunul” sau „uraganul Tamara”. Întotdeauna i s-a spus „morsa”, dar numai când am văzut-o aruncându-se în apa spectacolului, la public, am

ditie indispensabilă, dar atât de periculoasă pentru actor) se răspindește spre public mai întâi în cercuri concentrice, apoi, cu un cuvânt oarecare, când nu se așteaptă nimeni, agată, fixează, lovește percepția publicului, ca un pistol cu ventuză. Pe urmă continuă ca și cum nu s-a întâmplat nimic, dar sala e hipnotizată și — oricât de elevată ar fi condiția unor spectatori, ori-

trebuie”. O actriță de comedie a reușit performanța de a realiza unul dintre cele mai puternice momente de tragedie. De altfel, întregul spectacol se derulează cu Tamara ca o tragicomedie în care publicul uită canoane, scepticism, obiectivitate și revine la condiția elementară a copilului în fața marelui clown trist. Fascinația monstrului sacru pustiește și eliberează. Unii realizează acest fapt cu neplăcere, alții nu vor să recunoască. Toată lumea e deconcertată, cu excepția celor al căror spirit e liber, cărora nu le e rusine, care își asumă deschis condiția primordiale a teatrului. Colegii, partenerii de scenă, actorii de elevată condiție, la început incomodați de acest „altfel”, recunosc spontan, entuziasmat, scintila de geniu și fac impact cu Tamara care devine un suport, socul construcțiilor elaborate, delicate, ambigue. Jocul aparențelor se instaurează pe o certitudine, pe această relație directă, frustă a credinței inocente, a credinței totale în adevărul scenei pe care o risipește cu generozitate talentul vulcanic, cutremurător al Tamarei.

Fenomenul Tamara

înțeles ce magnet teribil, ce forță fascinantă, ce voluptate a străpunerii valului a primit ca zestre de la natură acest radar, acest mecanism perfect dotat cu un instinct fabulos de a captiva pe neștiute atenția spectatorului.

De data asta a învins toate prejudecățile. De data asta a dovedit din nou și mai mult decât oricând condiția de monstru sacru pe care puținii actori o au sau au avut-o.

Tamara e vanitoasă și umilă, orgolioasă și vulnerabilă ca un copil teribil. Farmecul ei (con-

cit de snoabă prejudecată altora — reacționează elementar, frust. Se pot preda cursuri despre acest procedeu (descoperit de actriță într-un moment de panică) de extremă subtilitate. Unii spun : „e normal, e actriță de comedie”, dar Tamara nu joacă pe registrul comic în acest spectacol. Ea a primit sarcina de a juca Hecuba și joacă Hecuba pe ruinele Troiei. În scena finală am senzația că va face, pe loc, congestie cerebrală. O rog să tempereze, îmi e frică pentru ea. „Nu pot — îmi spune — simt că după Gina așa

CĂTĂLINA BUZOIANU

LAZĂR LĂDARIU: „Sint solidar cu poezia adevărată”

— Care sînt minimele și maximele receptării cărții dv. de debut „Cimpuri cosite de ceață”?

— Păstrînd dreptă cum-păna judecăților, pot acuma afirma că debutul meu în poezie, „neplanificat”, care presupunea firește și asumarea unui risc — cu „Cimpuri cosite de ceață” — s-a bucurat de o bună primire. Unii critici s-au grăbit să mă încadreze în generația '70, alții în generația '80. Nu-i nici o supărare! Minimele și maximele receptării nu dispun de un aparat pentru măsurători precise. Fiecare cu ale lui. De fapt, sincer să fiu „pacea criticii”, cum spunea un prieten, nu mă liniștește cîtuși de puțin. Am știut, aprecia întotdeauna judecata de valoare la text, sub semnul rafinamentului, intelectual, dar detest demolarea, lipsa obiectivității, prejudecățile, tot ceea ce nu se armonizează cu adevărata receptare.

— Ce aduce nou recentul dv. volum de versuri „Doar lumina deasupra”?

— Întrebarea e delisată, iar răspunsul prea greu de dat. Luat cam prin surprindere, mă simt parcă aruncat într-o apă. Abilitatea afirmației poate fi deci comparată cu cea a înotătorului. E mai simplu să apelez la cuvintele ilustrului înaintaș : „Nimic nou sub soare!” Dacă răspunsul meu poate mulțumi pe cineva, atunci el e simplu : sinceritatea definită de calea proprie.

— Care sînt afinitățile dv. poetice?

— Mai multe. N-ar fi politicos să fac liste. N-aș vrea să fiu nedrept și să greșesc în anumite opțiuni. Timpul, marele judecător, va hotărî si sita lui, sigură, va cerne bine. Totuși, dacă mi se cere un model, îl voi prefera pe Poetul care ne-a lăsat și versul următor : „O, voi prieteni / Poezia nu este o lacrimă / Ea este însuși plînsul unui ochi încă neinventat”.

— Aveți o artă poetică ce v-ar defini?

— Prea mult și, poate, prea pretențios spus, artă poetică. Tin la o identitate decurgînd, firește, dintr-o anumită ținută estetică a poeziei, prin continutul ei emoțional, prin valoare și cinste. Iar înainte de toate asez moralitatea scrisului. Mai altfel, rezumat totul : nu mimarea furtunii, ci trăirea ei!

— Care sînt motivațiile discreției dv. literare?

— O literatură, se știe bine, nu se clădește numai din „piscuri”. Ca și în cazul reliefului geografic, armonia constă în diversitate. De aici consider că derivă, într-o măsură, și motivația scrisului meu definit de tonul personal, de acel ceva ce refuză postura de neutralitate păguboasă în favoarea prietenilor literare. Legătura cu un anumit climat poate fi favorabilă sau defavorabilă. Generație? Promoție? Grup? Confuzia pornește uneori din nerecunoașterea locului în care se află adevărul. Nu cred în împărțiri artificiale de genul „Capitala” și „Provincia” poeziei. Important e cu cine te simți solidar, iar eu sint solidar cu poezia adevărată. Am impresia că unii sint mult mai preocupați de o anumită încadrare decît de propria creație. Homer, Shakespeare, Eminescu, Blaga, Bacovia din ce generații au făcut parte?

NICOLAE BĂCIUȚ

DAN GRIGORE: „A fost anul unor încercări: cit de izbutite, să spună publicul”

— Cum se conturează acum, anul 1986 pentru pianistul Dan Grigore?

— Anul 1986 a fost anul cu cele mai puține deplasări în turnee; mai precis, nici una. În schimb, unicul meu contact cu lumea muzicală internațională l-am avut ca membru în juriul Concursului internațional Ceacikovski de la Moscova. A fi invitat în acest juriu a însemnat, firește, pentru mine, și un succes personal.

A fost anul unor încercări de a continua într-un fel, cu un alt sprijin, aceea idee a Dialogului generațiilor, dialog mutat de la Ateneu în Studioul Radioteleviziunii de această dată, prin cele două concerte.

— Care s-au bucurat de un frumos succes de public și de critică...

— Nu știu dacă ele au șansa continuității. În realitate, singurul sens al acestei manifestări este că vrea să aducă în atenția înțeleștilor respective tineri inși de valoare. Dar aș fi mai bucuros dacă apoi ar fi programată în concerte în stagiunea Filarmonicii, căci de fapt acesta este scopul : de a-l lansa.

— Aceste Dialoguri ale generațiilor se numără printre „motivațiile” premiului A.T.M. primit mai demult, printre care mai figurau: recitalurile de poezie și muzică susținute împreună cu Ion Caramitru și versiunile

interpretative ale Concertelor de Robert Schumann și Piotr Ilici Ceacikovski.

— Probabil că de aceea Electrecordul m-a planificat cu cele două Concerte de Brahms, imprimate în septembrie 1985 și a căror mapă a apărut recent în magazine! Ele marchează o izbindă prin faptul că înregistrările s-au făcut chiar în Ateneu, trecîndu-se peste o mai veche prejudecată : că Ateneul nu „sună” bine, că nu se pot realiza imprimări calitative aici.

— 1986 a însemnat și spectacolele cu Hamlet.

— La o mare parte dintre aceste spectacole am fost și eu pîrtas. Le privesc ca pe un ciștig al meu, ca pe o veche pasiune care s-a materializat la Teatrul Bulandra, teatru care-mi e foarte drag și pe care îl pretuiesc.

— În acest an ați apărut și într-o altă ipostază.

— Dirijatul rămîne o foarte mare plăcere a mea, dar sint ferm convins că dacă am reușit să trec această probă, rezultatul se datorează mai ales colegilor din Orchestra Radioteleviziunii, care au fost extraordinari încercînd să-mi înțeleagă gîndurile, fără a se lăsa derutați de gesturile mele. Sincer vorbind, nu mă știu a vrea să devin dirijor.

Inițial, a fost o propunere a lui Iosif Sava, care... m-a și împins la asta; am apucat să-i promit... și n-am mai reușit să dau înapoi.

A.I. ANDRIESCU

Marin Gherasim și cea mai frumoasă expoziție a anului

Cîtă simplitate atîta subtilitate; lumină și profunzimi adumbrite; luci și întuneric; monumentalul trăind prin frîntura de gînd miniatural, clipa însăși, efemeră, tinzînd spre vesnicie; gloria de demult, împietrită pentru totdeauna.

Expoziția lui Marin Gherasim din acest an reprezintă punctul culminant al unui demers mai vechi care a atins acum, maxima sa coerență interioară, incorporînd stările uimirii, nedumeririi, înțelegerii, familiarizării cu tipicul metaforizării, sintetizării ideii, pînă la revelația finală : „De la cupola obiectul tangibil, la cupola idee”. „Cetatea de la materie la lumină” așa își definea autorul ideea de bază, scopul; expoziția a însemnat concretizarea lui, dovedînd că ansamblul trăiește, eclipsînd și pulverizînd orice rezervă, nedumerire ori neînțelegere.

SIMONA VĂRZARU

Nu trebuie să-l cunoști personal, pentru a-ți da seama că Aurel Antonie face parte din familia puțin cam complicată și incomodă a tipului singuratic și aparent necomunicativ, tenace și gata oricînd a se retrage morocănos în carapacea protectoare a camerei de lucru, înconjurat (bineînțeles) de cărți (Borges neapărat), și ambii incandescente. E suficient să-i citești, ultima lui „Scrisoare...”. Cîntărindu-și efortul și respirația aidoma alergătorilor de cursă lungă, Aurel Antonie nu se grăbește, dovadă și acest roman, apărut la aproximativ 5 ani de la debutul său editorial. Altfel spus, în Scrisoare către animalele mici se simte gestația prelungită și rigoarea unui desen ce tinde cu o perseverență aproape inginerască să elimine toate liniile de prisos. Dacă „Mozaicul” era o spumoasă, inventivă, și, pe alocuri, inegală conversație peste umărul unor scriitori celebri (de la Buzatti pînă la Borges sau Landolfi), Scrisoare către

animalele mici se vrea a fi textul de sine stătător al lucidității capabile să deconspire (adeseori cu un umor subțire, ironic) falseriile „cărții care vrea cu orice chip să placă”, cărții incapabile să se modifice de la o lectură la alta.

Fără să renunțe la modalitatea parabolei care, vorba ceea,

Aurel Antonie — ficțiune și real

l-a consacrat în „Mozaicul”, Aurel Antonie se ocupă, fără ostentație sau teoretizări pedante alit de mecanismele generațiilor ale sensului, cit și de maldăile ce-i pot provoca (hai să zicem) decesul. Ca și kafkianul K., personajul din „Scrisoare...” trăiește o agresiune de alt ordin decît cel fizic, absurdul declanșîndu-se în clipa în care se suspendă împotrivirea la lipsa de sens. Aparent deci a-

vem de-a face cu un roman al complacerii, personajul (care trăiește și se scrie în același timp), o dată intrat în intestinalele complicate ale semnificativului începînd a se depărta, de fapt, de realitate. Totul pleacă de la o ciudată carte oferită (definitiv?, cu titlul de împrumut?) de către un librar

bătrîn, moment din care asupra personajului se abat tot felul de întâmplări ciudate, ce se pot rezuma în schimbarea raporturilor firești, stabilite (mai nou) între posesor și obiectele sale posedate.

Este tot mai clar că avem de-a face cu parabola unui text devenit realitate și care, impredictibil, depășește mereu înțelegerea autorului, implicîndu-l sau chiar întorcîndu-se împotriva

lui. Scrisul unei cărți e o mare depozedare de sine, dar numai prin ea „descoperi o lume cu mult mai complexă a lucrurilor efemere, care prin gigantica lor proliferare devin nemuritoare”. Proliferarea aparține, desigur, generațiilor succesive de cititori, în timp ce scriitorului nu-i rămîn decît luciditatea și revelația marilor idei ale existenței. Sigur că ar fi multe de spus despre împlinirea acestui roman pe cit de temeinic, pe atît de îndrăzneț, despre tehnica generării absurdului prin cumularea în progresie geometrică a efectelor unei inițiale dislocări de sens, despre reușitele și scăderile lungilor pasaje de parodiare a prozelor kafkiane, despre iluzorii absurdului, care o dată „scris” devine comunicare etc. Important ni se pare faptul că romanul lui Aurel Antonie e o „Scrisoare...” adevărată și plină de talent. Așteptăm și alte vești.

SORIN PEDA

Traian T. Coșovei — „In așteptarea cometei”, Editura Cartea Românească, 1986

Prevederile lui Edmund Halley (1652—1742) privind ciclitatea aparițiilor cometei care îi poartă numele s-au adevărit, în pofda celor optzeci și șase de ani de viață ai savantului, abia în 1758, la 16 ani de la moartea lui. Incredător în adevărul și dreptatea științei, bătrîn și, mai mult ca sigur bolnav, Edmund Halley a lăsat posterității nemuritoare emoțiile și incertitudinile legate de reîntîlnirea cu misteriosul corp ceresc. Nu chiar atât de misterios dacă stăm să ne gândim că prima apariție a fost semnalată în anul 467 î.e.n. și că prezența-i a fost destul de impresionantă pentru a fi immortalizată în anul 684 în celebra Cronică de la Nürnberg.

Nu știm precis cită emoție, cită îndoielă, cită frământare și incertitudine, cite iluzii și speranțe s-au consumat între 1718 (anul în care, cu un umor tipic englezesc, Halley și-a dat prima întîlnire cu cometa, obligînd-o — într-un deplin spirit cavaleresc-științific — să revină) și 1986, cînd un privat al cerului de la gurile Dunării pe numele lui Traian T. Coșovei se declară încă în așteptarea ei.

Oricare ar fi situația, un lucru e limpede ca lumina tipa-

rului: amindoi pretendenții au „rătăcit” întîlnirea cu Cometa. E drept, fiecare în felul lui: domnul Halley dîndu-și obștescul sfîrșit, iar T. T. Coșovei ajungînd (editorial vorbind) prea tîrziu la întîlnire; în timp ce Halley (cometa) a fost în preajmă la 9 februarie 1986, cartea lui Coșovei (conform bunului de tipar) a poposit în depozitele (ce loc de întîlnire și-au putut alege!) Editurii Cartea Românească spre sfîrșitul lunii noiembrie, același an. Cometa să fie și tot un așteptat!

Chiar dacă anul sosirii oaspetelui cosmic și cel al apariției cărții închinată așteptării lui este același, totuși absența unei întîlniri directe, de gradul trei, cum se spune, are și aspecte pozitive. Acestea se grupează în jurul a două chestiuni esențiale: felul în care zugrăvită Cometa în paginile corect numerotate ale cărții lui T.T. Coșovei (nici un merit nu trebuie trecut cu vederea autorului) și, în al doilea rînd, modul în care vine la întîlnire autorul în persoană. Să le analizăm împreună și pe rînd: unu — cum apare Cometa în versurile acrobaticului ei menses-trel? La o analiză obiectivă trebuie să recunoaștem că un

„portret” cu trăsături coerente, în spiritul unui realism decent, onest, îi scapă autorului printre... rînduri. Se știe că Halley este un nucleu de gaze incandescente, un ghem uriaș de praf stelar care se desiră sute de mii de kilometri sub forma unei așa zise cozi (problema cozii la cometă nu a fost pe deplin elucidată nici de recente stații orbitale americane sau pur și simplu japoneze). Or, în versurile lui T.T. Coșovei descoperim o denaturare flagrantă a adevărului științific în adevăr care se vrea poetic, dar eșuează în a nu fi nici măcar liric: „un herpes de raze pe buza unei cupe de argint” (Conecțarea la univers). Nu lipsesc nici afirmațiile hazardate: „Sub umbreluțe de tuci realitate-ai o zebra, un babuin, un tapir” (Între mătăsuri), chestionarele turburi: „Și dacă părul tău e o ființă venită de pe altă planetă?” (Și dacă tu ești o planetă străină), întrebările la mîntea unui caporal de schimb: „Hei, e cineva aici, prin apropiere?” (Margine de oraș), ori cele provocatoare: „Va mai fi vreodată așa?” (Fir nevăzut), sau chiar cele intimist-stinjenitoare: „Cine aruncă doar vorbe / în cutiile goale, de tablă, ale vrăbiilor?” (Sfaturi).

În locul prafului stelar și al gazelor incandescente, găsim la tot pasul tablă: „citeva rafturi de versuri îmbrăcate în tablă” (Ibid), oțel: „Pe oțelul căror pumnale alunecă viața” (Trasor), sîrmă ghimpată: „In timp ce o nevăzută sîrmă ghimpată te apără de dragostea mea” (Ingognito), bronz: „Spăltul de bronz al obrazului” (Fanfara de oglinzi), fier: „in-cerc / să deschid pleoapa spe-

ranței de fier înroșit” (Incognito), mucava: „Cuvintele în-treba singure orchestra cu muzici de mucava” (Fir nevăzut), negru de plumb și alb de zinc: „negrul de plumb peste albul de zinc / vopseau la-nimplare vieții lungi, nibe-lungi, cuirasate” (Ingerul de plumb), eter și mangal: „o poveste de spadă și capă / a-dormind viața mea, legînd-o sub trențe / visînd la eter și mangal...” (Ibidem), fontă: „Imi adun viața în ani de bum-bac, / în ceasuri de smalt, în clipe repezi de fontă” (Nici un semn).

Urmînd aceeași avalanșă de mistificări pseudostiințifice, printre rînduri se înghesuie să apară zegrasul, cîlții, clorul, u-eiul, rumegușul, smaltul, vîtriolul, clorofomul (aceste ultime patru elemente într-un singur poem — pag. 34), niche-lul, arama, argintul, aurul, vipla, flitul („muscamorul”, cum se spunea pe vremuri), zgura, țigla roșie etc., etc. Un uriaș depozit, care ar umple rafturile unui centru de recuperare a deșeurilor, trage la fund vers după vers, strofă după strofă, poem după poem. Rareori apar raze de soare, spicul, lumina, nimbul, aurora, aureola, curcubeul, roua care să prime-nească aerul apăsător de laminor versificat.

A doua problemă pe care o ridică în așteptarea cometei este aceea a modului în care vine la întîlnire autorul. În timp ce pămîntul „aleargă” cu 74 de km pe secundă, T.T. Coșovei se complăce în ipostaza statică, banală a celui ce așteaptă la ceas: „Am așteptat în colțul străzii pînă cînd / ceasurile au bătut o oră / spar-tă din singurătate, din plictis,

din delir...” (pag. 38), ori se înghesuie în împlinirea nonsensului: „Dau din umeri, arunc cu cerneală violentă, / ultimele trepte le sar cite cînel...” (Vedere de la mansardă). În general, poetul ezită între somnolența cu care își contaminează tot mai puțin cititori: „In curînd voi deveni adormit” (Douăsprezece noaptea) și exaltarea bahică, nedisimulată: „Așa că stau și mă magnetizez cu jamaică” (Nici un gînd astăzi seară). Nici ținuta vestimentară nu suferă de decența pe care o reclamă o întîlnire cu Cometa; în general, această ținută oscilează de la cea primitiv-naturală: „Așa că stau și mă acopăr cu meschinăria verde a ierbi” (Ibid), pînă la prețiozitatea de cel mai deplin ridicol: „Între mătăsuri care îți-ar lua viața cu un foșnet / (...) / Închiriezi și tu pu-tină nebunie cu ora” (Între mătăsuri).

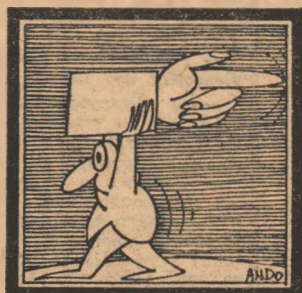
Sintetizînd sărăcicioasele „daruri” cu care T.T. Coșovei vine la întîlnirea cu cometa Halley, reafirmîndu-ne o mai veche bănuială cum că steaua lui norocoasă nu este numai aceasta, ci și o critică literară cu capul în nori, prea puțin exigentă cu astfel de poltronerii metaforice cosmice, nu putem să încheiem aceste rînduri fără o întrebare ce poate tulbura curiozitatea oricărui cititor: cum va reacționa cometa în persoană în fața imprudentului ei cîntăreț?

Răspunsul ni-l dă tot Edmund Halley: așteptînd răbdători exact încă 76 de ani, adică pînă la următoarea întîlnire cu Cometa!

— TRAIAN T. COȘOV

SCURTE ȘI FOARTE SCURTE • SCURTE ȘI FOARTE SCURTE • SCURTE ȘI FOARTE SCURTE

- **COMPETIȚIE**
Destul de mulți autori literari nu-și dau seama din timp că unele din operele lor (sau chiar toate) pot concura foarte bine cele mai bune... somnifere.
- **IMAGINE RĂSTURNATĂ**
Privind lumea de jos în sus, toți îl credeau tare modest, dar el o făcea numai pentru că îi plăcea să meargă tot timpul în... miini.
- **PERSPECTIVA**
Toată viața a dus pe altul în cercă... Numai că cel cărat cu atîta răbdare și consecvență era unchiul său pe care urma să-l moștenească...
- **APARENȚE**
La începutul căsniciei au pornit-o cum se spune „de la lingură”... Numai că lingura lor a fost din... aur masiv.
- **ULTIMUL OMAGIU**
Fiind spre sfîrșitul zilelor,

un mare actor își aștepta inevitabil „ultimul său... gong”.

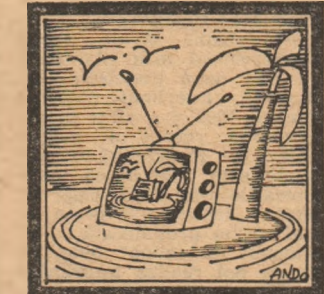
- **PARALELE**
Cite femei nu și-au regăsit tristetea vieții ascunsă în surisul discret al Giocondăi, precum și bucuria rădăcită în același suris trist?!
- **COMPETIȚIE**
Bătrînulameleon a reușit întotdeauna să facă față atîtor situații de a imita perfect diverse lucruri complicate din vasta natură... Numai că în cele din urmă a rămas să moară cu un mare coșmar, aflînd că totuși unii oa-

menii l-au întrecut prin performanțele lor...

- **ALAMBICARE**
Și iertarea pretinsă a fi cerută în genunchi este, în realitate, tot un gen de... răzbunare.
- **URARE**
Mătura visează de multă vreme să vadă aspiratorul arogant, ajuns odată... ratchetă spre planeta Marte...
- **BIOGRAFIE**
De cel care renunță la marea iubire, îți poți da seama ușor cit este de... mic în sentimente!
- **PREFERINȚA**
Mărturisii cu franchețe că tot ce a reținut de la respectivul muzeu a fost „uni-forma paznicilor...”
- **MODERN**
După ce invită greierele să vină într-o zi la masă, furnica îi spune în final:
— Să ai grijă ca nu cumva să vi cu chitara...
— Bine, dar ce-i rău în stăpînul pieselor de mobilă

- asta?! ripostă greierele ofensat.
- Pentru că am o casetă întregă înregistrată cu toate ariile tale...
- **AROGANȚĂ**
Una e să sari șotronul și alta cu... parașuta, zise plină de sine o vanitoasă... sămîntă de păpădie...
- **INOPORTUNITATE**
Visul rîmei este întotdeauna să zboare printre nori... Ghinionul ei constă însă în faptul că apare la suprafață numai după ploaie, cînd se risipesc norii...
- **SIMȚ PRACTIC**
Disponind de o bibliotecă vastă, a avut grijă să-și angajeze și un om care să-i citească toate cărțile din ea...
- **REFLEX**
A spus mereu atît de multe minciuni, încît la un moment dat nu a mai putut recunoaște adevărul nici cînd stă de vorbă cu eul său...
- **IMPĂCARE**
— Fără mine nu ați sta niciodată laolaltă și ați rămîne mereu izolate în micimea voastră, zise masa către scaunele din juru-i.
— Dar și tu fără noi, îi replicară scaunele ofensate, ai arăta mereu stingheră în singurătatea ta.
... Și reproșurile nu au putut lua sfîrșit decît după ce stăpînul pieselor de mobilă

aflate în dispută, le-a transformat în... lemne de foc.

- **ALTERNATIVĂ**
Uneori este mai bine să stai pe loc decît... „să dai din colț în colț”.
- **MIMETISM**
Cînd au ieșit la „periniță”, doi fluturi înlînțuiți în dansul lor clasic printre flori, au folosit ca batistă, o simplă petală...
- **CLEPSIDRĂ**
Totuși în anumite situații este mai bine să privești de jos în sus decît de sus în jos, afirma un om mic de statură ce privea liniștit din vale, la vlăjganul ce rămăsese agățat pe o creastă de munte...
- **ESENȚIAL**
Una este să fii în vacanță și alta „să-ți plece mîntea în vacanță”... Important este în ultimul caz ca să se termine totuși... „vacanța”...
- **CURIOZITATE**
— Și unde mai pui că după tot scandalul lui, mă

- trezesc că-mi trage și palmă pe obraz... și pe
- Auzi net care obrajie
- **PROPOZITIE**
pentru a te apăra Une de ajutorul a... zece docteni.
- vo
- PRANSPLANT**
nd simțul practic h... Av... dea devreme de țepi, lit p... mă ghimpată, și-a cu... sit AJ
- **AVANTURĂ**
fluturelui manifes-tația de avion nu se tată față diferența de mărime, viteza doar la faptul de zbor, ci de... este că acesta din ur... hăituit de copii p... prins...
- **AUTOAMĂGIRE**
Numai cine vrea... confruntarea cu crua... văr se droghează cu... samurile „minciunii”...

Există întotdeauna la omenii normali o sănătate a reflexelor... de bun simț.

- **ADAPTARE**
Chiar și melcul s-a înscris la proba de alergări de „100 metri plat” însă cu incetinitorul.
- **GRIJA**
La strînsul recoltei, leneș sint primii care se îngrijes de... cîrpițul sacilor.
- **APROFUNDARE**
Îl obseda atît de mult obsesia în sine, încît uitase complet motivul pentru care era de fapt obsedat...

AH, POEZIA...

Cu maestrul eram prieten bun. Mă întilneam cîteodată la cite o discuție. Totuși, nu îndrăznisem niciodată să-l arăt vreo poezie de-a mea. Și totuși într-un ceas am păcătuț! A citit-o. Eram cu suflul la gură.

E bună, a fost concluzia lui, dar ar trebui tăiat primul și al patrulea vers, și a făcut-o. Bucuros, în altă zi, în alt ceas îl zic unui alt poet: ia, să-ți arăt un poem. L-a citit. E bun a conchis el, numai că ar trebui tăiat primul vers, și a făcut-o. Aha, mi-am zis, poem într-un vers!

Bucuros, într-o altă zi, într-un alt ceas, m-am întilnit cu cea mai nouă achiziție

a revistelor literare, trecea drept o mare descoperire în materie. Era decretat aproape geniu și i-am zis: Hai, să-ți arăt un poem într-un vers. L-a citit. E bun, mi-a zis trăgînd adine aer în piept, numai că dacă al tăia ultimul vers care e și primul, titlul ar deveni poemul și e genial, iar în loc de titlu punem o stelută. Ei, nu-ți place cum sună? „Ah, poezia”. E perfect.

De atunci sintem cei mai buni prieteni. Scriem împreună. Și sintem pe cale să întemeiem un nou și poate cel mai interesant curent literar. Nimeni nu scrie ca noi!

GHEORGHE DARAGIU

TITEL CANACHE
Caricaturi de ANDO

Lumea cu amănuntul

■ George Harrison, fostul component al formației Beatles, s-a aflat, în anul 1986, după zece ani de absență, din nou pe scenă. Fondurile încasate din acest concert în care Harrison a apărut alături de grupurile rock „The Moody Blues” și „Electric Light Orchestra” au fost donate unui spital de copii din Birmingham.

■ Armata braziliană a întreprins o adevărată „vinătoare” cu avioane de luptă în urmărirea unor obiecte zburătoare care au putut fi văzute în cursul unei nopți deasupra a trei mari orașe braziliene și care au fost detectate de aparatele radar. După o urmărire de trei ore, relata un pilot, a văzut niște obiecte multicolore care însoțeau avionul său. Un alt pilot a afirmat că O.Z.N.-urile auveau mărimea unor mingi de ping-pong și zburau cu viteza de 1 400 km/h.

■ La Nisa și-au dat întâlnire câteva zeci de bărbați dintre cei mai solizi din lume și s-a încercat desemnarea celui mai puternic. Managerii au folosit această atractivă demonstrație de forță pentru a-și asigura turiștii și dincolo de limitele calendaristice ale sezonului turistic. Canadianul Dan Markovis s-a „indeletnicit” cu ridicarea de mașini până a reușit aducerea unui automobil într-o poziție neobișnuită. Nu mult în urma canadianului care cântărește 127 de kg s-a situat islandezul John-Pall Sigmarson în vîrstă de 26 de ani care a ridicat de pe un piedestal un bolovan de 140 kg (reporterul i-au numit în glumă „piatra filosofală”).

Aceste manifestări de forță sînt cunoscute ca atracții pentru public încă din timpuri străvechi. În secolul al XVI-lea, de pildă, la Viena, Dinnies von Kleist a reușit să zdrobească cu o singură lovitură un impresionant număr de simburii de cireșe, care după „lovitura de grație” primită arătau ca și cum ar fi fost pisăși de o piatră de moară.

■ Expusă anul acesta într-o expoziție organizată în orașul francez Toulouse, cea mai mare vioră din lume s-a dovedit cea concepută de tânărul Christian Urbia, în vîrstă de 33 de ani. În comparație cu cea mai mică vioră — 27,8 mm — realizată în anul precedent de același constructor, noul exponat — 7,44 m lungime și 800 kg — este un adevărat colos.

■ Locatarii unui hotel din Boston (S.U.A.) privind într-o dimineață pe ferestrele camerelor lor au rămas stupefiați și șocați în același timp de ceea ce au văzut. În cursul nopții un fabricant local de încălziminte a dispus fixarea, la etajele superioare, a unor pantofi-gigant. Fabricantul speră că încălzirile în lungime de trei eta-

je vor constitui o reclamă eficientă pentru produsele sale.

■ Harry Belafonte, cunoscutul cântăreț și actor american a fost oaspetele unei case de copii orfani din Huambo, R.P. Angola. Acolo trăiesc 228 de copii rămași orfani în urma războiului de agresiune purtat de Republica Sud-Africană împotriva Angolei. Armele care le-au ucis părinții poartă în majoritate emblema: „Made in U.S.A.”.

Harry Belafonte a declarat, în timpul vizitei sale la un centru ortopedic unde sînt tratați 100 de copii handicapați în urma bombardamentelor, că va explica în cercurile politice din S.U.A. urmările politicii inumane de apartheid. El a mai spus că Administrația va trebui să fie determinată să-și revizuiască poziția față de R.P. Angola.

Întîmplări pe mapamond

■ Barbra Streisand, marea vedetă a Hollywood-ului, nu a mai apărut într-un concert public de șase ani. Iată-o, însă, în 1986 într-o apariție pe scenă la Malibu (California). Ea a declarat: „Simt că trebuie să cînt din nou pentru a stringe bani în vederea susținerii unor candidați în campania electorală, care odată aiunși la Washington să rezolve problemele omenirii, în loc să le provoace. „Războiul stelelor”, apartheidul sînt lucruri de care nu avem nevoie”.

■ În orașul zimbabwean Bulawayo, prețurile unei curse cu taxiul urmează să fie dependente și de greutatea solicitantului, nu numai de numărul de kilometri parcurși; „corpolenții” ocupanții ai locurilor pasagerilor vor plăti dublu. Prin această măsură luată se va da satisfacție șoferilor de taxi care se plîngeau că un solicitant corpulent le mîșorează posibilitatea de a folosi din plin capacitatea mașinii, raportată la numărul de persoane care pot fi transportate într-o cursă.

■ „Fizionomiile lui Fellini” — un univers care taie respirația oricui. Grotești, schimonosite, monstruoase, urite, respingătoare, atrăgătoare, neroade, curioase, seducătoare, ingenue, frumoase. Un panopticon al expresiilor și carnațiilor. Ochi, buze, corpuri: toate fixind magnetice privitorul. Aproape nu există cadru cinemato-

grafic care să nu merite a fi imortalizat într-o fotografie. Strigătul extremelor, al neobișnuitului! „Aș vrea să văd toate fizionomiile acestei planete”, mărturisește regizorul Federico Fellini. Arhiva lui fotografică ascunde nenumărate descoperiri, măturisind parcă ceea ce declanșează în Fellini studiul oamenilor: o idee, un sentiment, un posibil film.

De curind a apărut în R.D. Germană, sub îngrijirea lui Christian Strich, un volum care a stîrnit senzație, cuprinzînd o selecție de 418 fotografii, Magnani, Masina, Cardinale, Matroiani, Sordi, Quinn și alții trezesc mereu în noi interesul și dragostea pentru film.

■ James Edward din Lingsfield, oraș din sudul Angliei, și-a cultivat toată viața neobișnuitul hobby. Zilnic a cutreierat împreună cu ciinele său dresat (în fapt mai mulți ciini), terenurile de golf din împrejurimi în căutare de mingi de golf rătăcite. Singura avere rămasă după moartea sa a fost o colecție de 6 000 de mingi găsite în timpul peregrinărilor sale!

■ Un rest de țigară aprinsă, aruncată neglijent de un trecător, a provocat în zona de agrement Kerala din sudul Indiei o „cruciadă a răzburării” de proporții nebănuite. Chiștocul aprins a „aterizat” într-un roi de albine. „Nefumătoarele” iritate, simțindu-se atacate, au pornit în masă atacul și au început ca nebunele mai mult de 120 de persoane nevinovate aflate în stațiune. Turiștii și pescarii amatori refugiați în automobile au fost urmăriți de roiul de albine pe o distanță de mai mulți kilometri. Haideți să ne lăsăm de fumat!

■ În campania de satisfacere a cererii de nuc de cocos verzi pe piața mondială, Ministerul Agriculturii din Malaezia s-a văzut confruntat, în demersul său, cu un obstacol nescos. Maimuțele, dresate să culegă nuc de cocos coapte de la înălțimi amețitoare, au refuzat pur și simplu să culegă nucii verzi. Dovedindu-se recalcitrante la orice fel de stimulente sau constrângere, singura soluție rămîne, nu să se „recicleze” maimuțele deja dresate, ci să fie „școlarizate” în acest scop maimuțe tinere.

■ În așteptarea lui Godot, din piesa lui Samuel Beckett, se scurg mai bine de douăzeci de ani. Personajul citat nu a apărut niciodată. Dar la că la Köln s-a pus capăt acestei epuizante așteptări. La un moment dat, spre sfîrșitul reprezentației, un bărbat îmbrăcat ca personajele din piesă a urcat pe scenă și a declarat publicului consternat: „Eu sînt Godot, cel pe care l-ați așteptat toată seara”. Nu era, firește, cel așteptat, ci un spectator șugubăț. Între timp spectatorii din Köln îl pot aștepta din nou liniștiți, dar în zadar, pe adevăratul Godot.

Culese și traduse de GABRIELA ȘEICARU

ANTOLOGIA

cenaculului prin corespondență

Umor involuntar

Citatele care urmează au fost extrase din manuscrisele primite la redacție în cursul anului 1986. Ele aparțin unor autori fără experiență, dar și altora, relativ experimentați, care, din cine știe ce motiv, s-au exprimat la un moment dat inabil. Reproducerea acestor citate nu are, deci, scopul de a ofensa pe cineva. Se știe că G. Topirceanu a găsit pină și într-un poem de Mihai Eminescu o strofă de un comic involuntar: „Fruntea albă-n părul galben / Pe-al meu braț încet s-o culci / Lăsînd pradă gurii mele / Ale tale buze dulci”. (Dacă iubita — observa mefistofelicul comentator — își culcă fruntea pe brațul poetului, ea nu-i poate lăsa drept pradă decît... ceafa). În intenția semnatarului rubricii **Cenacul prin corespondență**, colecția de formulări neinspirate reprezintă o posibilă lecție de stil și, totodată, un prilej de amuzament cordial, în ton cu atmosfera din preajma Anului Nou. Tuturor corespondenților rubricii, și celor talentați, și celor... lași, le adresează un prietenesc „La mulți ani!”

Alex. ȘTEFĂNESCU

Dacă-ar fi să fug / într-un castel de prune, / nu-mi va fi ușor. / Vor fi / păsări cu aripi asimetrice / crescute nu știu cum, / cu ghiare ce par zece ciocuri”. (Călin Comarnescu, Ineu).

Eu nu scriu din dorința de a demonstra cuiva ceva. Scriu pentru că mi-e teamă de gîndurile ce mă frămîntă. Fug de mine și mă întîlnesc cu el, sufletul, care îmi zice alungă din calea ta viscele și teama, topește sloiul de gheață, pornește izvorul ce-ți adapă sistemul. (Augustin Iuga, Tirgu-Mures).

E liniște-mprejurul nopții, / Doar ochii mei pășesc tăcuti pe-afară. (Traian Andronescu, Bistrița).

nu mi-e foame / nu mi-e sete / mi-e dor / și împletesc roze / boabe de piper / și picuri de apă (Teodor Smeu, Brașov).

Într-o zi / am încercat să sîrît / umbra părului tău, ce cădea / pe-o petală de trandafir / M-am aplecat ușor și / din greșeală / îți-am sîrîtat buzele (Andrei Alexandru, Cimpina).

...ca orice om am și eu momentele mele de rătăcire pe care le iau drept momente de inspirație (F. Stănescu, Slobozia).

Ochii crescut cit o mare / constată e-a fost miine / ziua de azi / și atunci de ce nu înțeleg / cum de fiul meu a anticipat / tot ce e logic / doar sîrîntind / seaucele, masa, pereții (Cristian Căprioiu, Suceava).

În valea aceasta / plină de nectar / și cenușă de platină, / nu sînt oameni căci nu se aud / cuvinte / sau sînt, sub formă de minere. (Constantin Bulciuc, Lugoj).

Greoi te repezi deșchurindu-ți / bo-caneul în neantul / versat. Amprentelexistă / un timp treptat, le suge sugatiua // Îmi pun piciorul și pășesc. (Gheorghe Dragotă, Drobeta Turnu-Severin).

Vă rog să mă credeți că nu am fost supărat cînd am citit răspunsul dv., acela de a consulta îndrumarul ortografic; această carență o am mai de mult, știam că întro zi se va întîmpla așa (Olimpio Fabianus, Giurgiu).

Te aud, te văd, te simt, / ești un cuvînt / pe care dinții mei nu-l vor sîrîta / prea curînd (Dana Silvășan, Boeșca Română).

Trabantul e respectat / Și de mulți invidiat / Trabantistii se ajută / Iar pe drum se și salută / Iară cei ce l-au birfit / Recunosc că au greșit / Și-n fața lui se înclină / Trabantistii vor să devină (Nicolae Vachniuc, București).

Ziua cînd a apus soarele / A fost, de fapt, cu o zi înainte (Mihai Mihai, Craiova).

Cum țîșnește-un cuvînt / ghemuit din viscere / tot la fel unceri / viața însăși mă cere (Cezara Gherghisan, Galați).

Tîrziu, într-un tîrziu / Fără să le caut / Mi-am regăsit miinile (Trandafir Simpetru, Făurei).

Iubitule / Creierii mi-au amețit / Așteptîndu-te (Simona Voiculescu, Ploiești).

ah, sînt lat / atît de lat... (Heliade Merrea, București).

Cînd tu te-ai supărat pe mine / Atunci mai tare aș fi vrut / Lingă mine să te am pe tine / Fără tine îmi era urit (Tudor Tiberiu, București).

Pentru cei din jurul meu / Sînt trenul personal cel făr-de-nțirziere / Iar pentru mine / Un simplu și biet accelerat (Miliana Găinariu, Galați).

Privesc de aici în largul zării / Și nu mă mir (Iunia Lucian, Tecuci).

Secanta cutumel ce-mi trece prin pleoape / mă soarbe, mă soarbe cu scoabe anume / A foamei cărare șontic se divide / spre văi mlăștinoase, spre dune aride (Criste Vlamond, Iași).

Pe unde-mi umbli existență lucidă? (Doru Pandoru, Galați).

EPIGRAMA

UNUI FULG DE NEA

Zise fulgul plutitor
Unei picături de ploaie:
— Ce știi tu ce-i ôla zbor?
— Nu-i ceva care te-nmoaie?

UNEI COMETE

Cîte zeci de mii de stele
N-ar fi vrut a te-nvăța
Cum să luminezi ca ele,
Însă n-au... căderea ta!

UNUI ȘIRET

Aczat de viclenie,
I s-ar fi cerut concret
Să decidă ce să fie:
Substantiv sau epitet.

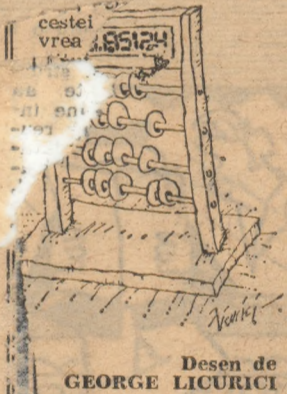
UNUI COȘ DE HIRTII

Correspondența ta la zi
Despături trei mototoale,
Din care-au scos cinci poezii:
Cit de prolific ești matala!

DRAGOMIR MAGDIN

Desen de VASILE TOPAN

Desen de GEORGE LICURICI

Tabela de marcaj (ediție specială)

Ca iarna pe uliță

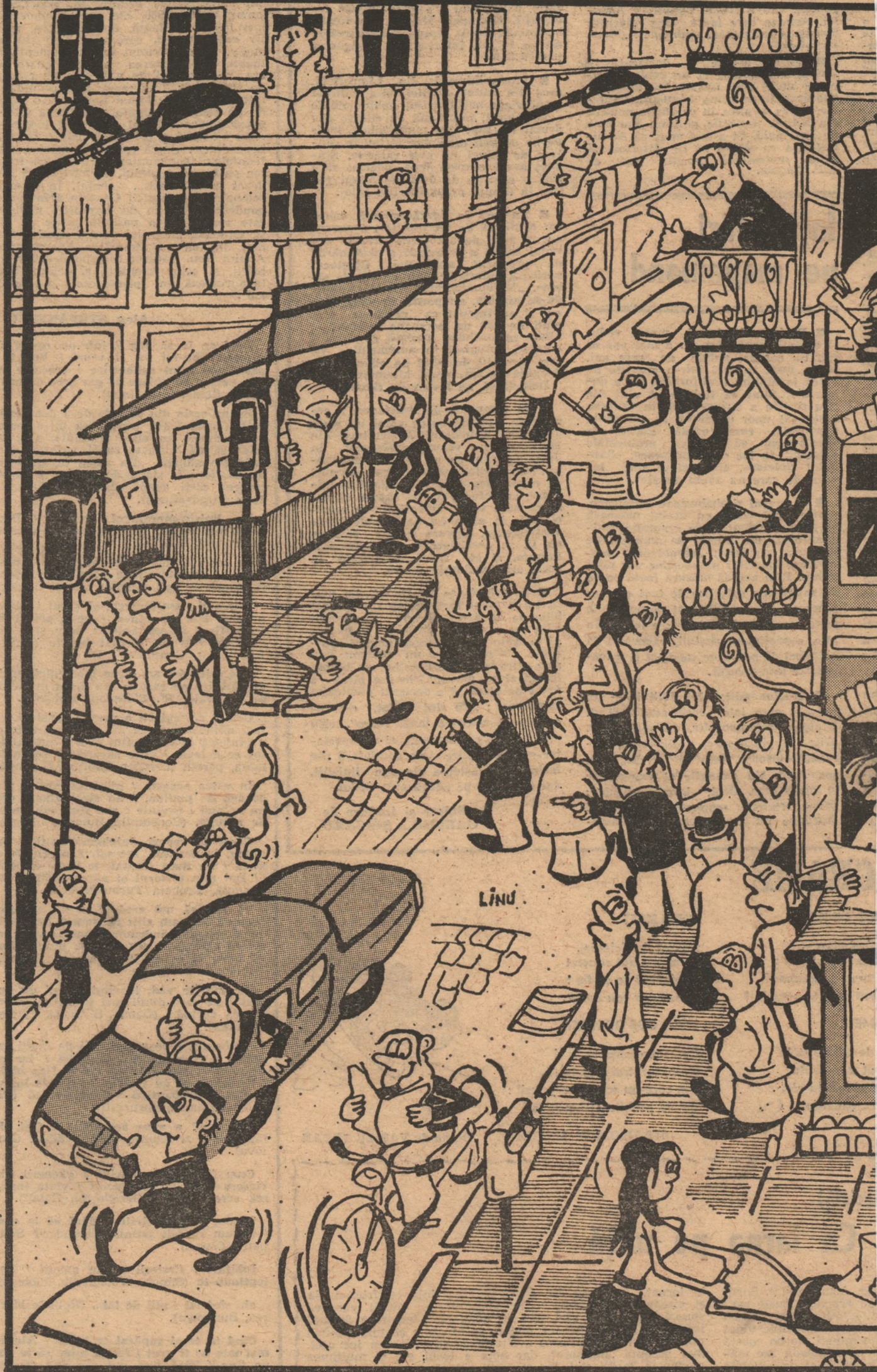
A-nceput de ieri să cadă cite-un fulg. Acum a stat. Sortii s-au mai răzburat, spre apus, dar stau grămadă peste sat! Nu-i chiar soare, dar e bine, nu mai e atîta fum, vîntu-i liniștit acum (cînd avem și noi o cupă), dar năvalnic vîiet vine, de pe drum! Fotbaliștii, cu multe minții, de pe coastă vîn tîpînd, și se-mping și sar rizînd, prin zăpadă fac mătîanii, vrînd-nevrînd, Gură fac ca roata morii și de-a valma se pornesc, cum prin gard se gîlcevesc vrăbii guresse, cînd norii ploii vestesc. Cei mai mari acum, din sfadă, stau spe-nțăierate puși: cei mai mici, de puncte-aduși, se scînceesc și plîng grămadă, pe la uși! Colo-n colț acum răsare o idee în crîmpei, naționala lui Jenei Largi de-un cot sînt pașii ei, dar va fi calificată, vrei-nu vrei!... Și-ncepuse ieri să cadă cite-un gol. Acum a stat. Spania s-a răzburat la Sevilla din toamnă, dar grămadă peste ea tot am stat! Tot așa cu River Plata Steau-a măturat pămîntul, jucînd-o cum a vrut ea, cinci boabe putea să-i dea, și-o să batem deci Kievul, dac-om vrea! Revenînd la ale noastre, de aici, din campionat, după turul cocoșat, sînt destule cam albastre,

la iernat. Jumătate din formații stau deja cu frica-n sin și visează fotbal bun, public larg, glorie, ovații, cum vă spun! Nu e chip să-i faci cu buna să-și păstreze drumul lor! Rid și sar într-un picior, se-nvîtesc și tipă-ntr-una mai cu zor. Federația se-nvîtește ca să-și facă-n jur ocol, mai acceptă „aminat”, dar abia e locul gol și mulțimea năvălește, iarăși stol. Nu mai știi care-i etapă, care-i mare, care-i mic, nu mai știi exact nimic, totu-i un pămînt și-o apă. Loz în plic! Se-oterește federația la echipele de-un cot: „Ați înnebunit de tot, puii mamii, dați-mi mina, și vă scot!” Ca pe-o zin-o înconjoară, și-o petrec, cu chiu cu vai, și se țîn de dînsa scai, plină-i strîmta ulicioară, de alai!

— Ce-l pe drum atîta gură?
— Nu-i nimic, niște ștregari!
— Ei, auzi! Vedea-l-aș mari,
Ca Pele și Maradona,
Cămătari!

HORIA ALEXANDRESCU

SÎMBĂTA TOATĂ LUMEA CITEȘTE „SUPLIMENTUL...”

Colectivul redacțional al Suplimentului literar-artistic al „Scintei tinere-
tului” urează cititorilor și colaboratorilor săi

LA MULȚI ANI!

URMĂTORUL NOSTRU NUMĂR VA APARE MARȚI, 6 IANUARIE, 1987

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
București, Piața Sfatului, Tel. 41
50 10.

Intreprinderea de tipografie — Grupul Editorial Politic
grafic „Casa de tipografie” din București și de
abona prin „COMERȚUL ARTISTIC” — Distribuție în
post-impresiune prin P.O. Box 11-01, 10001 București
București, Calea Griviței nr. 41-49